

Lovforslag nr. L 254. Fremsat den 12. april 1988 af Glistrup (FP), Behnke (FP), Annette Just (FP) og Poulsaard (FP)

Forslag

til

Lov om opfyldelse af grundlovens § 75

(Arbejde til alle)

§ 1. Enhver arbejdsdygtig person med fast bopæl i Danmark i alderen mellem 18 og 67 år, som stiller sin arbejdskraft til rådighed for det offentlige i 8 timer i træk, erhverver ret til dagpenge overensstemmende med nærværende lov.

Stk. 2. Dagpengeretten tilkommer dog ikke arbejdstagere eller arbejdsgivere, der befinder sig i arbejdskamp, bortset fra dem, som er ulovligt lockoutet. Ej heller ikke danske statsborgere, som ikke har dansk arbejdstilladelse.

§ 2. Det offentlige afgør, på hvilke timer af døgnet de nævnte 8 timer skal placeres, og hvad vedkommende skal foretage sig i disse 8 timer. Hver kommune skal blot have mindst ét mødested hver søgnedag (lørdag undtaget).

§ 3. Når den pågældende tilfredsstillende har opfyldt de af det offentlige fastsatte arbejdsvilkår, får han udbetalt 400 kr. Beløbet reguleres kvartalsvis efter pengeværdiens udvikling, sådan at dagpengesatsen for et kvartal offentliggøres af socialministeren senest 2 uger før kvartalets begyndelse.

§ 4. Loven administreres af kommunernes socialforvaltninger, der herved fuldt ud er underlagt socialministerens instruktioner. Dagpengene afholdes af statskassen.

§ 5. Enhver har ret til at drive arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikringsvirksomhed. Dagpengeretten beskæres ikke af andre indtægter, heller ikke af modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse fra arbejdsløhedskasse, forsikringsselskab eller anden side.

§ 6. Personer omfattet af denne lov har samme adgang til social bistand som alle andre, for så vidt sådan bistand er påkrævet for at afhjælpe uforskyldt nød for dem og deres husstand.

§ 7. Loven træder i kraft 27. april 1989.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 17. september 1987 med ændringer ved lov nr. 881 af 23. december 1987 og lov nr. 110 af 5. marts 1988. Lovens regler om arbejdsgiverbidrag til arbejdsløhedskasserne (§§ 83-85) ophæves dog 28. februar 1989, og de, der er født før 27. april 1929, bevarer deres ret til efterløn. Ordningen administreres overensstemmende med § 4.

Stk. 3. Endvidere ophæves pr. 27. april 1989 lov om arbejdstilbud til ledige, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 21. november 1985, som ændret ved § 17 i lov nr. 948 af 23. december 1986, lov nr. 368 af 10. juni 1987 og lov nr. 109 af 5. marts 1988.

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

I. Danmarks Riges Grundlovs § 75 foreskriver:

»Stk. 1. Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.

Stk. 2. Den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder.«

Folketingsflertal og regeringer har forsynet sig stærkt mod denne grundlovsbestemmelse. Især i perioden siden sommeren 1974, da folketingsflertallet lod storarbejdsløshed udbryde.

De gamle partier kunne ikke gøre for, at OPEC's salgspriser på olie steg. Men de er skyldige i, at Danmark ikke hurtigt indrettede sig efter de ændrede konjunkturer i verden omkring os på en sådan måde, at den danske arbejdsstyrke kunne beskæftiges fornuftigt. I 13-14 år har de såkaldt ansvarlige partier i stedet givet befolkningen stene for brød. De har holdt kunstigt liv i dødssejlervirksomheder. De har indført vanskelighedsfremmende særordninger for de unge, for kvinder, for de ældre og for de langtidsarbejdsløse. De har svælgnet i såkaldte beskæftigelsesplaner. De har raset mod Japan, Tyskland og andre fornuftige betalingsbalanceoverskudslande. Og de har foretaget hobevis af andre direkte beskæftigelseskadende tiltag som for eksempel erhvervstilskudsordninger.

Beständig har de hældt vand ud af ørerne og holdt den ene mammut-tomgangs-konference efter den anden og med himmelvendte øjne erklæret, at »vi ikke kan leve med arbejdsløsheden«.

Men resultatet af alt dette er, at ledigheden hele tiden er blevet større, end den havde været uden disse indgreb.

Disse mange års praktiske erfaringer dokumenterer altså, at frugtbringende nytænkning ikke opstår med de mange snakkerier og skriverier, som det kompakte folketingsflertal har været så leveringsdygtigt i.

Det burde derfor efterhånden gå op for befolkningen, at de tvangstanker om beskæftigelsesplaner, eksportpakker, påskeforlig, kartoffelkvaksalverier og erhvervsfremmeordninger, som regeringen flere gan-

ge årligt fremkommer med, skader en brugbar løsning på det dødsensalvorlige massearbejdsløshedsproblem langt mere, end de aner.

Hvis Folketinget på den måde »skaber« 1.000 nye job i 1988 i de konkurrenceudytige sektorer, bevirker de selsamme foranstaltninger, at der er måske 5.000 færre arbejdspladser i 1995.

Penge til prestigeprojekterne koster nemlig dyrt, når de skal hentes hjem via skatter eller forøget statsunderskud. Og da penge ikke er øremærkede, er der altid stor tvivl om, hvad tilskudsbeløb til syvende og sidst i grunden anvendes til – eller anderledes udtrykt: det er uundgåeligt, at store dele af erhvervstilskudsbeløbene i virkelighedens verden ikke benyttes til den bruttoudvidelse af arbejdsstyrken, som på papiret skulle være opnået. Og tilvejebringes der endelig en »ny« arbejdsplads, er den direkte virkning meget ofte, at der blot flyttes arbejde til den tilskudsmodtagende virksomhed fra et andet firma, som så må nedlægge en arbejdsplads. Man kan ikke have titusinder af arbejdere ansat på »særvilkår« (løntilskud m.v.) på virksomhederne.

I det levende liv er de dominerende partiers kunstfærdige net af planer og ordninger intet andet end dødens pølse.

Penge flyttes fra steder, hvor de arbejder hensigtsmæssigt, til områder, hvor der er mindre økonomisk forslag i dem. Herved svækkes landets internationale konkurrenceevne.

Øget skattetryk, faldende international konkurrenceevne og flere restriktioner svækker på længere sigt Danmarks muligheder for at være stedet, hvor produktionen – og dermed velstandsskabelsen og den fulde beskæftigelse – blomstrer. De kunstige arbejdspladser bliver nemlig ikke varige, og de arbejdspladser, der kunne have været varige, kan ikke bære de ekstrabyrder, Folketinget vælter over på dem.

Og dermed falder også et væld af velmente forslag, som blåøjede projektmagere lader det vrimle med, baseret på, at man kan modregne sparet arbejdsløshedsunderstøttelse, når man skal analysere en idéns rentabilitet.

Tankegangen illustreres for eksempel af forslaget fra Fællesorganisationen i Herning om, at staten

skulle yde lån – rente- og afdragsfrit i 35 år – til nybyggerier på størrelsen af den sparede arbejdstøshedsunderstøttelse for hver ellers arbejdsløs, der kommer i gang med nybyggerarbejdet. Det sikre ved den slags projekter er statsudgiften. Men ingen kan fastlægge, om det pågældende arbejde eller andet ikke var blevet udført alligevel – måske af en anden håndværksmester. Og det vil så igen betyde, at ordningen vil bide sig fast og ingen gå i gang med at bygge uden at sørge for at opfylde betingelserne for de 35 års rente- og afdragsfri lån. Den afgørende sygdomsbacille bag Den Danske Syge – de alt for store offentlige udgifter – vil altså blive styrket og konsolideret, når slige projekter tænkes igennem. Mange års kvaksalverlovgivning har skabt alt for mange forvridninger i det danske erhvervsliv og på det danske kapitalmarked. Mere af den slags vil gøre arbejdet yderligere svært for os fremskridtsfolk, der til sin tid skal sørge for helbredelsen fra samfundsdødelæggesen.

Skal man overhovedet – med sandheden i behold – sige noget pænt om regeringens beskæftigelsesplaner, kan det ikke række videre, end at de er teoretikerudspekuleret i et elfenbenstårn uden gnist af føling med det virkelige liv og uden evne til at tænke mere end ét led frem i den udvikling, som ordningerne udløser. De er konkurrenceforvridende i anden potens – nemlig således, at kræfterne sættes ind i konkurrencekampen på at udspekulere, hvordan man fiksest kan indynde sig hos de bestemmende nævn og myndigheder, så man kan kombinere så mange tilskudsordninger som muligt i stedet for på, hvordan man med mindst ressourceforbrug kan producere de bedste varer.

Aukenisterne forvandlede Danmark til en socialistisk fattiggård. Fordi skatteyderfinansiering overklipper velstandens hovedpulsåre mellem produktion og markedsmechanismebetningent rentabilitet.

Forfærdelighederne forværredes da Aukens efterfølgere kraftigt øgede skatteplyndringen.

Det er dybt tragisk, at den danske offentlighed bliver så groft vildledt af sine medier, at der ikke er almindelig forståelse for, at indholdet af folketingsflertallets politik er at kaste hundredtusinder af danske på lossepladsen.

II. Kravene i grundlovens § 75 opfyldes bedst ved tilvejebringelse af et sundt økonomisk grundklima for arbejdslivet i Danmark, så enhver, der ønsker at sætte noget ind på det, også i løbet af få dage kan skaffe sig et stykke arbejde. Fremskridtspartiet har gang på gang i enkeltheder redegjort for, hvordan en alle-i-arbejde-politik helt præcist skal udformes. Eksempler findes i det materiale, som der henvises til i bilaget til nærværende lovforslag.

Arbejdsløsheden skyldes ikke, at der er noget i vejen med de arbejdsløse. Fejlen ligger ene og alene hos det folketingsflertal, som har undladt at se i øjnene og konsekvent handlet efter, at det, at vi har arbejdsløshed i Danmark simpelthen er termometeret, som måler, at arbejdsomkostningerne i vort lilleputland er for høje målt med det internationale konkurrencelivs alen. Altså sladrer det aktuelle arbejdsløshedstal præcist om, hvor meget for svag Folketingets indkomspolitik har været. Fordi folketingerne er faldet for slendriansnakken om, at lønforhandlingerne skal overlades til de magtfulde organisationer, som med et demagogisk udtryk kaldes »parterne selv«.

Kun ved at prisen på arbejde sættes tilstrækkeligt ned, udryddes arbejdsløsheden. Jo billigere arbejdskraft kan købes, des flere erhvervsprojekter vil være rentable. Sådant er markedsmechanismenaturlovens selvregulering. Og den er det lige så dumt at søge at komme uden om, som det er at negligere for eksempel tyngdeloven, klimaforhold eller andre naturgivne livsforudsætninger.

LO's – og dermed de otte folketingspartiers – store fejlsyn er troen på, at lilleputlandet Danmark kan tillade sig et omkostningsniveau ude af trit med omverdenen. Var vore omkostninger tilstrækkeligt meget lavere, havde vore priser også ligget på så lavt et niveau, at vi kunne sælge tilstrækkeligt mange danske varer til, at produktionen af dem fuldt ud ville beskæftige al dansk arbejdskraft.

Arbejdsløshed – ud over folk på vej fra eller til andre arbejdspladser (maksimalt 30.000 ad gangen) – skyldes, at prisen på arbejdskraft er så høj, at firmaernes efterspørgsel efter arbejdskraft er mindre end udbuddet. Sættes prisen ned, vil der komme balance. Bliver prisnedsættelsen tilstrækkelig stor, tipper forholdet over. Der bliver større efterspørgsel end udbud. Altså overbeskæftigelse.

Så snart Folketinget tilpasser de danske omkostningers størrelse til, hvad priserne på verdensmarkedet kan bære, er der så uendeligt med salgsmuligheder for danske produkter, at den danske arbejdsløshed forsvinder som dug for solen.

Modsat for eksempel store lande som USA, England og Tyskland er vi blot en mikroskopisk dråbe i verdenshelheden. Det lille fnug på globusen. Danmark kan mangedoble produktionen, uden at det ænses i ulandet. Men i det hele er forskrækkelsen for handelskrisereaktioner stærkt overdrevet. Se blot på stormagten Japan, der nok gang på gang trues af misregerede lande, men som alligevel uanfægtet opretholder den fulde beskæftigelse. Fordi Japan sørger for et tilstrækkeligt lavt omkostningsniveau. Det samme har småstater som Schweiz og Østrig gjort i lange perioder.

Når Folketinget har presset lønomkostningerne så langt ned, at der er fornuftig beskæftigelse til alle, vil man opleve, at lønnens købekraft forøges. Til syvende og sidst afhænger lønmodtagernes forbrugsmuligheder jo af, hvor meget der produceres. Og der produceres mest, når flest mulige arbejder mest effektivt på at frembringe, hvad befolkningen foretrækker at bruge sine egne penge til.

Lave omkostninger betyder stor produktion og lave priser. Eller anderledes udtrykt: høj realløn og gode muligheder for rundhåndet socialpolitik.

Men en af Danmarks tragedier er, at Danmarks Radio og Danmarks aviser ikke kan og ikke vil fatte sammenhængen. År ud og år ind docerer de vranglære. Med al deres propagandaovermagt. Som for eksempel, at der ikke skulle være arbejde nok, og at vi derfor må fordele det forhåndenværende arbejde. Mens sandheden er, at der er uendelige mængder af arbejde, som skal udføres.

Spørgsmålet er alene arbejdskraftens pris. Tilpasning heraf er den eneste brugbare løsning på arbejdsløshedsproblemet. Alt andet er kunstigt, uholdbart og skadeligt æggehovedtankesvind.

At få misforståelserne rykket op med rod er aldeles afgørende for, om vore børn og børnebørn skal hen-slæbe en sjetterangs gældsslavetilværelse, eller om de kan få et godt og et lykkeligt liv.

Gældens byrde er, at de sidste 28 års folketingsflertal har stjålet multimilliardmængder af fremtidens arbejdstimer. Tilbagebetalig af gælden med renter og renters rente sker nemlig ved vareleverance og produktionen heraf kræver hoveriarbejde for kreditorerne. Når landet har klaret kraftanstrengelsen med at afvikle gælden (inkl. renter) samt tilvejebragt en passende reserve som stødpude mod fremtidens ulykker, er vejen banet for en lykkeperiode, hvor ny teknik muliggør stærkt reduceret arbejdstid samtidig med en overmåde høj levestandard for alle. Først til den tid kan anstændigvis drøftes nedsat arbejdstid. For tiden er det derfor helt vildt, når Folketingets socialistpartier udlægger valgflask ved at kræve nedsat arbejdstid, som eksempelvis er hovedindholdet af SF's sabbatforslag B 49 af 25. november 1987 (førstebehandlet 15. januar 1988, Folketingstidende 1987-88, forhandlingerne sp. 4923-4938).

Det forjættede land kommer vi kun til at nyde, hvis Folketinget bringer orden i vor økonomi. Og det kan alene ske ved gennemførelse af Fremskridtspartiets program.

Med ubønhørlig logik fastslås her, at tre ting er fornødne: Lavere lønomkostninger, færre restriktioner og større dele af arbejdskraften beskæftiget i nytteproduktionens tjeneste.

De tre elementer går op i en højere enhed ved skat-tenedsættelse. Herved bliver der råd til langt færre offentligt ansatte, og lønomkostningerne kan sættes ned.

Lettes skatte- og restriktionstryk generelt tilstrækkeligt, bliver dansk erhvervsliv så internationalt konkurrencedygtigt, at vi igen får overbeskæftigelse.

Noget af modstanden mod denne åbenbart rigtige tankegang beror på, at ordet »løn« forvirrende nok på nudansk har to vidt forskellige betydninger. De fleste tænker på det, som de får for at arbejde. Denne økonomiske størrelse er imidlertid ret ligegyldig i forbindelse med kampen mod arbejdsløsheden. Her drejer det sig om den betydning af ordet »løn«, som udtrykker, hvad arbejdsgiveren skal betale for at få udført arbejde.

I denne omkostning indgår ud over udbetaling til medarbejderen også en række andre beløb, hvoraf det største er kildekat.

Når man lægger megen skat på en vare, kan der sælges mindre af den. Dette gælder ikke blot, når varen er snaps, men også når den er arbejdskraft.

Den danske kildekat er derfor den skurk, som bærer eneansvaret for den danske arbejdsløshed. Ophæves indkomstskatten, bortfalder arbejdsløsheden.

Efter Fremskridtspartiets opfattelse skal omkostningstilpasningen derfor ske ved, at Folketinget drastisk nedsætter den indtægtsskat, som udgør en væsentlig del af prisen på arbejdskraften, og afskaffer paragraf-Danmarks tusinde omkostningsslugende papirpajatte-restriktioner.

Doseringens styrke skal være så stærk, at arbejdsløshedstallet falder til under de ovennævnte 30.000.

Arbejdskraften ledes derved over til de produktive erhvervs konkurrencestærke virksomheder. Alene deres indsats kan redde den danske arbejder og hans børn fra de truende katastrofer (valutarisk og statsbankerot) og den deraf følgende dramatiske levestandardnedgang.

III. Men så længe folketingsflertallet basker rundt i hængedyndet, fordi det mangler mod og handlekraft til at iværksætte den selvforstærkende optur, der hurtigt vil udrydde arbejdsløsheden, må Folketinget afbøde arbejdsløshedens værste følger.

Her er det vigtigt, at nygennemtænke de fra den begrænsede forestillingsverden i VKR-regeringens tid (1968-71) stammende lovbestemmelser om arbejdsløshedsdagpenge og arbejdsformidling. De seneste års hårde anskuelsesundervisning har nok overbevist næsten alle om, at gældende love er behæftet med meget alvorlige fejl og mangler i deres grundstruktur. Lapperier hist og pist er derfor ikke nok. Folketingets partier må hjælpe hinanden for at nå de bedst mulige

resultater og glemme eksisterende antipatier for at finde frem til den trivselsmæssigt og samfundsøkonomisk mindst uholdbare helhedsløsning på problemerne. Det kan ikke nytte noget at stille absolutte idealkrav til en nyordning. Kriteriet for stillingtagen er, at nye grundlæggende principper på området udformes sådan, at der herved skabes et udgangspunkt for, at resultatet bliver mindre dårligt end det gældende, som VKR-flertalsregeringen baserede på, at man ikke ville opleve en gentagelse af 1930ernes ulykker. Man overså helt, at nutidens samfund er totalt anderledes end Stauningstidens.

Nærværende lovforslag fremfører nytænkningen tilpasset nu- og fremtiden, men baseret på menneskehedens urgamle erfaring: »Arbejde adler«. Menneskevalitet og sund økonomi demoraliseres nemlig kraftigt, når det bliver almindeligt, at mange modtager penge uden selv at præstere reelle modbydelser.

Synspunktet om at ombytte de passive understøttelsesmilliarder med erhvervsaktiviteter har Fremskridtspartiet udmøntet, lige fra arbejdsløsheden begyndte, jf. for eksempel lovforslag nr. L 24 af 28. januar 1975 (sp. 969-985), genfremsat 8. september 1975 med noget udførligere bemærkninger. På arbejdsløhedskrisens nuværende udviklingsstadium er det imidlertid påkrævet med langt mere vidtrækkende reformer.

Naturligvis er forholdene forskellige for hver af den million danskere, der hvert år får arbejdsløshedsunderstøttelse eller kontant bistandshjælp i kortere eller længere tid. Det er i øvrigt en nyttig folketingslæresætning: Hverken børnefamilierne, landbrugerne, lønarbejderne eller altså her de arbejdsløse er én stor fælles gruppe, hvor behov og problemer er ensartede for alle gruppens medlemmer. Forskellene er enorme mellem yderpunkterne og alskens mellemtilfælde forekommer.

Når det stadig holdes in mente, kan det fastslås, at hovedforbandelsen ved arbejdsløsheden – både for den enkelte og for samfundsøkonomien – er lediggangens ørkesløse uvirksomhed. Ved at lade folk gå arbejdsløse i måned efter måned nedbrydes de og deres familier. Foringet selvtillid og selvagtelse følger hyppigt af at drive formålsløst omkring og føle sig overflødig. Forsumpningen forværres ofte med alkoholmisbrug og skænderier i hjemmet. 1.000 selvmord forventes arbejdsløsheden at blive årsag til i 1988.

Mange arbejdsløse er bitre, sårbare og plages af skyldfølelse. Til tider kan de være opfarende, til andre tider sløve. Begge dele er slemt. Og det hele skyldes, at de har mistet det holdepunkt i livet at gå på arbejde dagligt og opleve glæden over, at ens indsats producerer resultater. Arbejdsevnen ødelægges ved lang tids fravær fra arbejdsdagens rutine med dens

benyttelse, udvikling og ajourholdelse af faglige kvalifikationer og indarbejdning i blodet af de for arbejdslivet gældende regler. Præcision og arbejdsomhed går tabt, når arbejdspladsens mange daglige udfordringer mangler. Alt mens man drysser omkring, mister man den for tilpasning på en arbejdsplads nødvendige inddisciplineringssevne. Også fraværet af hverdagens frodige fællesskab med arbejdskammeraterne er en alvorlig sag.

Den langtidsledige bliver invalid – hvis ikke fysisk så i al fald arbejdsmarkedsmæssigt og ofte tillige psykisk og socialt.

For de unge sker der yderligere det, at de overhovedet ikke i det så livsskæbneafgørende femår omkring tyveårsalderen får mulighed for at tilpasse sig det adfærdsmønster, der er arbejdspladsernes. Det fører lige lukt ud i totalt sammenbrud, at de venner sig til, at (legale) penge blot er noget, der kommer dryppende løsrevet fra, at man har gjort en indsats for at opnå indtjening.

Og uden større faste udgifter er det ganske mange penge med det nuværende dagpengesystem. Disse unges forestillinger om produktionslivet bliver, at det er noget, man skal holde sig fra, hvis det ikke her og nu og med det samme kan give én selv det spændende og kreative job, hvor man med det samme har indflydelse, så det basker på, hvordan stort og småt udføres. Disse hertug- og hertugindekra v hos de unge er jo i forvejen gødet og plejet gennem de senere års degenereringer på børneoplysnings- og skoleområderne og i Danmarks Radios ungdomsafdeling. Flere og flere af de unge finder, at et godt liv er en tilværelse, man selv kan tilrettelægge, frigjort fra arbejdsdagens bundethed, trædom og stress.

Men på længere sigt er det tilværelsesødelæggende, når døgnrytmen spoleres – måske allerede i de unge år – ved at man får den vane at sove og drive i sengen til langt op ad dagen og derefter hænge resten af tiden på grillbarer og værtshuse. En hel del havner endda i gruppen med alkoholbefængte billardartister, ganske uegnede til at klare de voldsomme problemstillinger, de skal løse i deres manddom som følge af gældspåprækningspolitikken og de kommende årtiers teknologiomvæltninger. Deres arv bliver jo at skulle knokle for at betale det overforbrug, som deres forældre har svælget i.

Når nærværende lovforslag træder i kraft, ændres billedet med ét slag fra mørke til lys.

Den enkelte skal ikke mere råдне op i lediggangens psykiske og fysiske forbandelser, men får opbygget et virkelighedsholdbart livsmønster. Også mange andre end de egentlige arbejdsløse kan lindres ved, at de i én eller flere dage kommer ud at bestille noget fornuftigt blandt andre mennesker. At få afløb

for virkestrang er vidunderligt – også selv om der skulle gå mange skår af fagforeningsmonopoltyranniet og uddannelsesperfektionismekrav.

Der skal ikke mere ske nogen forflygtigelse af det sunde princip om, at den arbejdsduelige skal have gjort en arbejdsindsats, før han får sine penge udbetalt. Arbejdskraftreserven – om den så kun eksisterer for en enkelt dag – bliver udnyttet til samfundets tarv.

Ikke blot menneskeligt, men også samfundseconomisk er den nuværende ordning nemlig forbryderisk ved, at loven tvinger de 250.000 arbejdsløshedsdagpengemodtagere og de 100.000 efterlønnere til ikke at måtte foretage sig noget produktivt. Vejen ud af Danmarks problemer er tværtimod, at der bliver bestilt meget mere. Derfor er det åbenbart, at samfundet ikke har råd til at undvære de mange menneskers arbejdskraft (og i øvrigt heller ikke de næsten lige så mange, der – samfundsmæssigt set – er fejlbeskæftigede med papirarbejde). Det, vi alle til syvende og sidst skal leve af, er, hvad vor arbejdskraft producerer. Når flere hundrede tusinde trækkes ud af produktionen, bliver der mindre at fordele, og den almindelige realindkomst må uundgåeligt falde.

Danmarks vigtigste råstof er den danske befolknings arbejdskraft.

Hensynsløst smider samfundet alligevel over 600.000 danskeres arbejdskraft i brokkassen.

Nødvendigheden kræver lige det stik modsatte: Alle arbejdsduelige skal i de næste mange år slide og slæbe mest muligt for at mindske ulykkesvirkningerne af misregerieret 1960–88.

Krumtappen i en ny arbejdsløshedslovgivning må derfor givetvis være at nyttiggøre dem, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, ved at de kommer til at udføre produktivt arbejde. Jo mere, des bedre for os alle sammen. Og frem for alt i eksportproduktionens tjeneste.

Ifølge gældende lov sørger skatteyderne – der stort set er identiske med de arbejdende – for, at hver og en, der registreres arbejdsløs, får udbetalt lige så meget eller mere end dem, der afser en halv snes af dagens bedste timer til at gå på arbejde. De må værge-løst se på, at understøttelsesfolkene har dagen til egen rådighed. Blot de ikke udfører egentligt arbejde (eller hvis de alligevel gør det: at det gøres så gedulgt (sort), at det ikke opdages).

Her har vi en vigtig forklaring på, at underskud og stadig stigende gæld er hovedvirkninger af den hidtil førte politik.

Kun ved at få mere arbejde udført kommer det danske samfund op af sumpen.

Siden forsommeren 1960 har Danmarks ulykke været, at vi har produceret mindre, end vi har brugt.

Forskellen hedder betalingsbalanceunderskuddet. Det er steget vildere og vildere i de 28 år.

Det virkelige paradoksproblem er, at samtidig med den for lave produktion har der siden 1974 været en stejl vækst i arbejdsløshedsunderstøttelsen, som er statsudgiften til at aflønne folk, der kun har én pligt: de må ikke bestille noget.

Det er værre end at lægge sit hus i et sumpet kvik-sandsområde, når man bygger central lovgivning på en så forkvaklet indstilling.

Den gældende ordning er så totalt uegnet i 1980'ernes virkelighed, at lapperier hist og pist ikke hjælper. Skiftende arbejdsministre kommer nok hvert år til Folketinget med bunkebryllupsændringsforslag, men forvirringen om de bestandige forandringer har kun gjort ondt værre. Simpelt hen fordi der må en nytænkning til, hvor hele den gældende lovordning grundigt gennemændres fra A til Z. Dette systemskifte indtræder ved nærværende lovforslags ikrafttræden.

Fra da af vil blive udført massevis af samfundsnyttigt arbejde, som hidtil har måttet undværes.

Vi bliver fri for de absurde karantæneidømmelser, hvor man straffer den arbejdsløse, som har gjort en fornuftig indsats. I det hele undgås også de ømtålelige sager om arbejdsvægring og om det i praksis svært fortolkelige begreb, om vedkommende »står til rådighed for arbejdsmarkedet« med kraftige følger, alt efter hvordan afgørelsen mere eller mindre tilfældigt falder ud (en vrangvillig a-kassebestyrer kan påtvinge vedkommende at bevise sin arbejdsvillighed ved at kræve, at han helt på egen hånd skaffer sig 5-13 ugers arbejde).

Camre-problematikken (om den arbejdsløshedsunderstøttede og/eller hans ægtefælle socialindkomstmæssigt sidder godt i det – undertiden endda som kuponklippervelhavere) forsvinder helt.

Reglerne om tvungen fremmøde-pligt til kontrol forsvinder ved overgangen til frivillighedsprincippet i nærværende lovforslags respekt for den enkelte dagpengesøgendes personlige frihed og værdighed.

Blandt de politiske partier er det som bekendt Det Radikale Venstre, som kraftigst er blevet generet af forsøgene på at finde løsninger på problemerne omkring det specielt danske fænomen, jobtilbudsordningen og den 26-ugers-regel, som indebærer, at man næsten som en evighedsmaskine efter et halvt års arbejde i årevis kan bidrage til familiens levedod med over tusinde kroner om ugen fra arbejdsløshedsdagpenge. Hele dette menageri forsvinder nu totalt.

Det er ikke blot vore radikale venner, der bør glæde sig over dette fremskridt. Også for den sunde samfundsfornuft er det en triumf. Med nærværende lovforslag undgås alle de mange ulemper og praktiske

vanskeligheder, som klæber til jobtilbudsordningen for langtidsledige, jf. nærmere Fremskridtspartiets bidrag til betænkning af 19. maj 1978 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. (Tillæg B, sp. 1357 ff).

Der skal ikke længere være besværligheder eller kontrolforanstaltninger om, hvordan man opgør den indtægt (fra de sidste 12 ugers arbejde), hvoraf understøttelsen beregnes. Ej heller skal man mere strides om, hvordan og hvornår understøttelsessatserne skal dyrtids- og/eller velstandsreguleres. Eller om, hvilke aktiviteter – beskæftigelsesarbejder, kurser, hjemmearbejde, forskning osv. – der har en sådan karakter, at deltagelse deri fører til optjening af dagpenget, som kan udnyttes, når deltagelsen ophører.

Endvidere forsvinder efter lovforslagets ikrafttræden de vanskeligheder, der er en følge af, at arbejdsmarkedet har fået så mange særforhold, at arbejdsløshedsunderstøttelsen nu rækker langt videre end det, som var dens ensartede område i de 1930'ere, hvorudfra loven er skrevet. Derved er opstået de mange betændte problemer omkring de såkaldte supplerende dagpenge ved såkaldt delvis ledighed. Videre er det for eksempel blevet langt mere almindeligt med arbejdsfordelingsordninger, når et firma ikke har brug for sin normale arbejdskraft i en periode. Måske omkring jul eller andre helligdage, ved dårligt vejrlig, materialeangel eller i sæsoner eller på ugedage med lav aktivitet.

De, der går og venter på indkaldelse til værnepligt eller påbegyndelse af en fortsat uddannelse, får et naturligt indtjeningsstædt. Det samme gælder folk på vej fra ét job til et andet og mennesker, der midlertidigt gerne vil stå delvis af ræset for at få bedre tid til sig selv og/eller familie. Vi får afskaffet de hårde grænser ved overgang til pension og mellem uddannelsessøgende og arbejdsmarked. Daginstitutionens reglerne kan saneres. De, der midlertidigt eller varigt har ophold i udlandet (eller Færøerne/Grønland), eller som er på vej ind på arbejdsmarkedet, eller som er gift med (samlever med) selvstændigt næringsdrivende eller har indtægtsgivende hobbyvirksomhed eller bor afsides, kommer ikke mere med de næsten uløselige arbejdsløshedsunderstøttelsesproblemer, som de frembyder under det nuværende system. Revaliderende, syge og gravide er andre eksempler på folk, der ikke kan planlægge, hvor mange dage om ugen de magter at arbejde. Nu får de fuld frihed fra dag til dag.

Når de nuværende pletvise ordninger på fornuftig og styrbar vis samles i ét enkelt hele, forsvinder alt bøvel omkring de kunstige arbejdsforhold, som tilvejebringes gennem projektgruppestøttelse vedrørende fejluddannede akademikere og beskæftigelsesarbejder og om, hvordan deltagere heri aflønnes

(f.eks. med særsatser for unge under 22 år). Og de evige grænsefejder mellem forskellige fags a-kasser kan ikke mere knuse menneskeskæbner. Alle befolkningsgrupper ligestilles over for det offentlige.

Administrationen forenkles massivt. Bl.a. ved at Arbejdsdirektorat, Landsarbejdsnævn og Amtsarbejdsnævn forsvinder. Arbejdsformidlingen effektiviseres og billiggøres. En stor del af statsunderskuddet bliver vi kvit.

Dyneløfteri og stikkeri kan ikke mere forekomme. Hanne Reintoft har ganske ret, når hun på side 76 i bogen »Det kan kolde hjerner ej forstå« (2. udg., 1987) påpeger, at alle de mange uklare og elastiske regler i arbejdsløshedsloven ofte fører til, at sindelagskontrol er afgørende for, hvem der kan få hvor meget fra a-kasserne. Og som hun tilføjer: »Ikke alle a-kasemedlemmer har røde nipsenåle i reverset«.

Dagpengesystemet skal ikke mere belastes med falsk arbejdsløshed (understøttelsesmodtagere, som reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet og meget vil have sig frabedt at blive anvist arbejde, men som i ly af den arbejdsløshed, der opstod i 1974 og 1975, har kunnet hygge sig som dagpengemodtagere vel vidende, at arbejdsanvisningerne (som de ikke selv ønsker) vil falde inden for de reelt arbejdsløses kreds).

Tvangslementerne over for de arbejdsløse ophører. Den personlige frihed sættes i højsædet for den enkelte ordentlige medborger. Over for arbejdsduelige mennesker er der grænser for, hvor høj en grad af pyssepsyseklynkementalitet der kan udvises, når det gælder at rette landet op efter 28 års misregereri. Den, der ønsker penge fra de offentlige kasser – altså fra de skatteydende medborgere – må affinde sig med, at der fra statens side udvises en vis portion af fasthed.

Det er vanvid, når et land i bekneb for langt, langt mere produktion kaster vrage på den arbejdskraft, man betaler for.

Skylden for, at det blev sådan, er ikke Fremskridtspartiets. Men som Folketingets eneste nytænkere er vi forpligtede til præcist at påvise, hvordan problemet bedst løses.

IV. Lovforslag svarende til nævnevende fremsattes som L 252 af 31. maj 1978 (Folketingstidende 1977-78, tillæg A sp. 5363) og L 236 af 10. juni 1980 (Folketingstidende 1979-80 (2. samling), tillæg A sp. 5833). De nåede aldrig frem til 1. behandling. De fulgte op af L 52 af 29. oktober 1980, som passerede igennem 3 behandlinger (sp. 2836-2861, 7103-7119 og 7376-7379).

Senest har et tilsvarende forslag været til behandling som L 170 af 30. marts 1982 (Folketingstidende

1981–82 (2. samling), tillæg A sp. 4275 ff. og forhandlingerne sp. 6006 ff.).

Folketingets øvrige partiers reaktion på forslaget har så tydelig været, at når der kom noget nyt uden for deres sædvanlige trummerum, reagerede de automatisk ved at forfalde til det yndede Kumbel-trick om at dutte forslaget et helt andet indhold på end det, der vitterligt står i dets syv korte paragraffer.

På det grundlag slog de om sig med argumentløse skældsord, hvor det ene parti ophidsede det andet til at overgå hinanden i at komme nærmest aldeles ugrundede synspunkter om, at forslagets hyldelse til privat frihed og social hensyntagen til dem, det kniber for, skulle være belastet med lige præcis det stik modsatte menneskesyn – fascismens. Helt tydeligt således, at forbedrede forhold for de arbejdsløse ragede dem alle ni på stribe en papand. Det gjaldt blot om at nedtrampe og kanøfle den grimme Z-ælling.

Som sædvanlig var man misundelig over, at kun Fremskridtspartiet havde formået at udmønte den helt rigtige løsning på et problem, som de andre alle havde sagt store ord om uden at evne at foreslå noget, der kunne hjælpe og kunne praktiseres. De, der mener, at det, Fremskridtspartiet siger, er selvpralende gas, kan blot sammenholde, hvad der faktisk står i forslaget, med, hvad Folketingstidendes referater afslører om, hvad de andre partiers repræsentanter tillod sig af usandheder og bagvaskelser. Så kan den uvildige læser ikke andet end indrømme, at Z-partiet har ret også her.

Men det er ikke (som påstået af de andre) »slavemarkeds-politik« at kræve, at den ellers arbejdsløse skal bestille noget for at få sine penge. Ja, nærværende lovforslag nærmer sig end ikke den inhumanitet, som gennemsyrrer de socialistiske landes midler til opnåelse af den fulde beskæftigelse, som kommunister i alle verdens lande praler så stærkt af.

Første kapitel i den russiske forfatning fra 1936 gengiver efter sigende Pauli ord fra 1. Thess., 3.10., »... at dersom nogen ikke vil arbejde, så skal han heller ikke have føden«.

Det danske samfund kunne simpelt hen ikke eksistere, hvis de herværende socialisters foragt for arbejdet vandt overhånd.

Både for den enkeltes og for landets skyld må vi nødvendigvis have den mentalitetsændring, som nærværende lovforslag udtrykker.: Skal arbejdsdygtige mennesker have penge, skal de først levere en arbejdsindsats.

Poulsgaard belærte den 25. november 1980 Svend Auken herom (spalte 2853):

»Hr. arbejdsminister, jeg tror, vi kan blive enige om én ting, dig og mig. Vi forventer, at den skolelærer, der får sin løn for at undervise i skolen, møder på

skolen. Jeg tror også, arbejdsministeren godt vil have, at hans kontordamer m/k møder ovre i Arbejdsministeriet. Vi forventer, at folk gør en indsats for den løn, de får. Der er lige præcis én eneste gruppe af arbejdere, vi ikke forventer nogen som helst indsats fra, og det er de arbejdsløse. De må ikke gøre noget som helst. De skal blive hjemme på sofaen, og så skal de have lønnen tilsendt. Det er asocialt, så det batter. Det var da meget nemmere at sige til skolelærerne og alle de andre: bliv dog hjemme på sofaen! Så sender vi checken hjem til jer, hvorfor skal I ulejlige jer hen på arbejdspladsen? Hvad asocialt og hvad arbejderfjendsk er der i, at man siger: vil I have løn fra samfundet, så skal I også gøre en indsats til gavn for samfundet?«

I de senere års udtalelser – også fra ikke-erklærede fremskridtsfolk – har der været tilløb til, at Poulsgaards forkyndelse ikke er faldet på klippegrund.

Eksempelvis kan henvises til, at Dansk Metalarbejderforbunds kongres i august 1981 viste forståelse for, at staten ikke kan fremture med at yde arbejdsfri indtægter på mange milliarder kroner, som nu – med eksplosivt stigende tendens – bruges på arbejdsløshedsunderstøttelse, arbejdsløshedsbegrunder social bistandshjælp, efterløn, spilduddannelser osv.

Ikke blot Georg Poulsen, men også bl.a. Anker Jørgensen og Erhard Jakobsen med datter har fået stærk presse på synspunktet. Uanset at deres udformninger blot har været sangvinske, indholdstomme ekserciser i den blå luft om at gøre passive understøttelsespenge aktive. Et par af de seneste eksempler findes i Folketingstidende 1987–88 sp. 4999 og i Berlingske Tidendes førsteleder for 30. januar 1988.

SiD's og LO's stort anlagte arbejdsløshedskongresser i juni og august 1981 og Jørlunde-konferencen februar 1982 mundede ud i deprimerende fiaskoer. Den af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i august 1981 udsendte pjeces »Det offentlige, levestandarden og beskæftigelsen« polerer og gnider på den serie vrangforestillinger, hvormed befolkningen er blevet forført i de sidste år med den tragiske følge, at vi har gravet os dybere og dybere ned i arbejdsløshed.

Tilsvarende forhold der sig med de utallige møder om arbejdsløsheden, som fine folk med små hjerter har holdt i EF, OECD, ILO osv.

Alt dette har medvirket til, at Fremskridtspartiet ved genfremsættelsen af nærværende lovforslag bringer tilbage i debatten den eneste hidtil lancerede, praktikable og socialt rimelige løsningsmodel, som er anvendelig, når folketingsflertallet ikke vil de fornødne midler til at blive arbejdsløshedens kvit.

Selv om folkeretten endnu er så primitivt udviklet på menneskerettighedsområdet, at den mest af alt har karakter af uforpligtende, hul festtalebravadelyrik, er

det dog ikke helt uden interesse, at den af Danmark tiltrådte FN-menneskerettighedserklæring (af 10. december 1948) i artikel 23 udtaler: »Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår og til beskyttelse mod arbejdsløshed«. Det må være rimeligt at overtræde artikel 23 i mindre omfang, end tilfældet har været de sidste 13 år.

Når man i ørerne har klingende især Socialdemokratiets uarticulerede helvedesfordømmelse af Fremskridtspartiets § 75-forslag, er det sorgmuntret at notere sig, at selveste socialdemokratiparadislandet Sverige i de sidste par generationer har haft en klar og stadig forstærket udviklingslinje, hvorefter man mere og mere har afvist at give arbejdsløse en sum penge og i stedet understreget, at de skal møde på arbejde. En ajourført 26 siders fremstilling heraf er udsendt i januar 1988 af Socialforskningsinstituttet, der gang på gang anvender formuleringer, som om de ligefrem på denne snobbebjerg havde smuglæst i det forkætrede § 75-forslag fra Fremskridtspartiet, hvis eksistens dog ganske forties, som i alle de finkulturelle embedsmandsredegørelser, som skatteyderne betaler for i så rigt overmål.

Vi Z-folk er da også helt på det rene med, at vi selv 17 år efter Focusaftenen stadig bryder hårdt og brutalt med vanetænkning blandt politikere, blandt embedsmænd og i organisationerne. Men disse vanetænkere har haft mere end rigelig tid til at afsløre deres evneløshed til at klare problemerne.

Kendsgerningerne har dømt dem i en sådan grad, at tiden nu er inde til at prøve noget helt nyt. Og perioden efter 30. januar 1971 har jo uforbeholdent og ubortfortolkeligt givet Fremskridtspartiet ret i alt, hvad vi hele tiden har sagt.

Det vil alligevel være velkomment med hundredevis af mere eller mindre kløgtige indvendinger og forbedringsforslag til netop de formuleringer, Fremskridtspartiet er nået frem til, men ved udformningen heraf må man hele tiden være meget opmærksom på, at man ved at forbedre ud fra én synsvinkel måske gør lovforslaget alt i alt dårligere ud fra andre. For eksempel ved at forvolde mængder af øget gold administration. Og nødigst af alt skulle debatten på dette samfundsvigtige område afspore i den sædvanlige masse af tomme injurier og ufrivillige eller vildledende misforståelser. Først når man har sat sig grundigt ind i lovforslaget, kan man med sømmelighed deltage i drøftelsen af det.

Andre samlede forslag til totalt at afskaffe de miserable forhold på arbejdsløshedsunderstøttelsesområdet foreligger ikke. Det bør derfor blive en folkesag at få gennemført lovforslaget. Udbredelsen deraf fortjener mindst 100 gange den opmærksomhed som den,

der blev ofret på den socialistforvirrede fattiggørelsesbog »Oprør fra midten« (1978).

Fra dens hensygnen som det tomme flop, den er, burde de mediefolk, der afgør, hvad den danske debat skal handle om, lære at skaffe sig deres forsyninger fra det holdbare, vitaminfyldte Fremskridts-lager, hvorfra nærværende lovforslag stammer.

Vi skal ikke lade os skræmme væk fra rette spor. Hverken af de andre partiers hetz mod os eller af mediernes (og embedsmændenes) fortielser af ethvert gedigent bidrag til løsning af alvorlige samfundsproblemer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer

Til § 1, stk. 1

1) I hver eneste kommune forefindes uendelige mængder af arbejde, som trænger til at blive udført. Arbejdsløshedsproblemet går derfor alene ud på, at det ikke økonomisk kan hænge sammen at beskæftige arbejdskraft, når den koster for stor en udgift. Det er enormt vigtigt, at prisen på arbejdskraft ikke forveksles med den løn, som den arbejdende oppebærer efter kildeskattetræk m.v. Der er himmelvid forskel på prisen på arbejde, set dels fra arbejdstager, dels fra arbejdsgiverside. Arbejdstageren reagerer efter værdien af, hvad han kan købe for beløbet, han reelt får udbetalt. For arbejdstageren er reallønnen således den bruttopris, som arbejdsgiveren må betale.

For virksomheden udgør prisen på arbejdskraft udover de kroner, den enkelte lønmodtager skal have udbetalt, eksempelvis statsafgiften (= kildeskattebeløbet) + administrationsomkostninger ved at beskæftige lønmodtagere + salgsomkostninger ved at få produktionen solgt + diverse forsikringer + finansiering + en række andre afgifter, for eksempel en række såkaldte sociale ydelser, bedriftssundhedsforetagender og opfyldelse af diverse statistik- og indberetningsbyrder og af mere eller mindre nødvendige krav til arbejdsstedets indretning og komfort.

For de arbejdsløse vil det offentliges udgift til arbejdskraften imidlertid ligge nær ved nul. Dagpengeydelsen skal nemlig under alle omstændigheder bestrides. som det hedder i kapitel V i vismandsrapporten fra maj 1981: Hvis alternativet er ledighed, vil selve arbejdskraftanvendelsen ... set fra et samfundsekonomisk synspunkt være gratis«.

Men det må hamres fast med syvtommersøm, at denne betragtning alene er korrekt, når der – som i nærværende lovforslag – er tale om dag til dag-arbejdsforhold. Hvis de arbejdsløse sluses ind i mere varige ansættelsesforhold og understøttelsen følger med som tilskud til en del af lønnen, skævrer benyttelsen af Danmarks mest betydningsfulde økonomi-

ske ressource, arbejdskraften. Og en sådan fejlanvendelse er bestemt ikke gratis for samfundet. Og dermed heller ikke for den enkeltes fremtidige levestandard.

Samfundsmæssigt er det vældig vigtigt ikke at spille det råstof, som de arbejdsløses arbejdskraft repræsenterer. Særlig vigtig er dette nu, efter at udueligt regerer siden 1960 har bragt Danmark til den økonomiske katastrofes rand. Jo mere fornuftigt arbejde, der bliver udført, des rigere bliver samfundet.

Fremskridtpartiets socialpolitiske grundholdning er at opdele den voksne befolkning i arbejdsdygtige og ikke-arbejdsdygtige.

De sidste – syge, handicappede og ældre – skal have rundelig socialhjælp. Men de første skal ikke have én øre i socialbistand, før de har arbejdet for føden. Både befolkningsmentalt og samfundsökonomisk er det af yderste vigtighed at få banket dette ind i alle 5,1 millioner danske hoveder. De ca. 25 mia. kr., som skatteyderne pålægges at betale til såkaldt a-kassehjælp i 1988, er og forbliver ren og skær socialhjælp, uanset hvilke fattigfine Orwell-gloser, den herskende klasse hæfter på kalamiteten.

Fremskridtpartiet finder det afskyeligt at tvinge skatteydere til at betale disse penge til fuldt arbejdsdygtige personer, uden at disse som vederlag må præstere en arbejdsindsats til gengæld. Beløbet er af samme størrelsesorden, som det, vi årligt nettolåner i udlandet, og dermed den byrde, der kastes over på fremtidige generationer.

Landets gigantiske gæld – udenlandsk som indenlandsk – kan kun afvikles ved, at der udføres milliarder af timers ekstra arbejde. Hvor meget arbejde der løbende bliver udført, afhænger fuldt og helt af, hvad den, der skal betale arbejdet, må ryste op med produceret vareenhed.

For den arbejdsløse er forbedret trivsel selvsagt altafgørende. Den ellers truende passivitet med alle dens forfærdende følgevirkninger forsvinder, når han får en arbejdsdags normale rytme, se nærmere for eksempel Edith E. Ovesens bog »Arbejdsløshedsens psykologiske følger« (København 1977) og overlæge Kjeld Fruensgaards mange indlæg om emnet (f.eks. i Berlingske Tidende for 22. januar 1978 i bogen om ledighed og psykiatriske indlæggelser og i Ugeskrift for Læger, februar 1984).

Folketinget vil udføre en velgerning ved at genindføre den selvrespektskabende socialdemokratiske maksime »Gør din pligt og kræve din ret« i den nævnte sunde rækkefølge (jf. lovforslagets § 3, 1. pkt.).

At den arbejdsduelige på tilfredsstillende vis skal have udført et stykke arbejde, for han modtager sine penge, er en indstilling, som i disse år er udsat for en dødsensfarlig risiko for at blive forflygtiget, og som

der derfor er et meget stærkt behov for at få genplaceret i dens i gamle dage aldeles selvfølgelig position. At være arbejdsløs må ikke blive en livsstilling.

Hele problemet omkring sort måneskinsarbejde (se kapitel 83 i »Ud af skattereformfælderne« (1986)) decimeres også, når arbejdsløs og beskæftiget har fælles udgangspunkt, nemlig 8 timers arbejdsdag.

Det er urimeligt, at nugældende lov foreskriver hårde straffe, hvis en dagpengemodtager – ofte gennem utiltalende stikkeri – gribes i at bestille noget fornuftigt. Understøttelsen på 9–10.000 kroner månedligt ydes altså som »løn« med den ene forpligtelse, at man intet bestiller.

Blandt den gældende lovs absurditeter er endvidere, at staten sparker til den arbejdsløse, hvis det opdages, at han har foretaget sig noget nyttigt såsom gratis klaverspil for de syge på et hospital, selvbyggeri, trænerbistand i en idrætsforening, valgkampdeltagelse eller andet. Alle de dermed forbundne urimeligheder, dyneløfterstikkerier etc. forsvinder ganske med nærværende lovforslags ikrafttræden. Anskuet fra den synsvinkel giver nærværende forslag en videreudvikling af og praktikalitet til de strøtanker, Kristeligt Folkeparti har gjort sig om etablering af en samfundshjælpetjeneste (Beslutningsforslag B 41 af 10. januar 1978 (førstebehandlet 18. februar, sp. 6256 ff) og B 73 af 6. februar 1981 (sp. 7308–7322)).

Socialforskningsinstituttet interviewede i 1979 ca. 2700 arbejdsløshedsunderstøttelsesmodtagere for at belyse, hvorvidt der er tale om ægte eller om falsk arbejdsløshed. 18. pct. sagde, at de ikke »for tiden var interesserede i at arbejde«. Deres begrundelser var forskellige. En væsentlig del af dem oplyste, at årsagen til, at de ikke havde et aktuelt ønske om at få arbejde, var sygdom og dårligt helbred, problemer med børnepasning, ønske om at holde fri, alder eller uddannelse.

Den ringe interesse for at få arbejde viste sig også derved, at 38 pct. af de adspurgte ikke havde søgt job, og 43 pct. havde ikke søgt oplysninger om job.

En bemærkelsesværdig stor del af de arbejdsløse – nemlig 24 pct. – oplyste, at de blev arbejdsløse, efter at de selv havde sagt op.

Socialforskningsinstituttet spurgte også, om ledigheden fik økonomiske konsekvenser for dem. Var de nødt til at nedsætte det daglige forbrug eller skære ned på rejser, ferier og forlystelser? Eller måtte de bruge af deres opsparing, sælge bilen eller andre aktiver eller optage lån?

43 pct. af de personer, der modtog arbejdsløshedsdagpenge, tilkendegav, at arbejdsløsheden ikke havde berørt dem i økonomisk henseende overhovedet.

Under de nu herskende tilstande må vi forvente stadig flere og flere tilfælde af den art, hvor en ansat

meddeler værkføreren, at hvis han ikke får en fyreseddel, vil han komme til at tabe en svenskøgle ned i en kostbar maskine, som derefter må repareres for hundredtusindvis af kroner med betydelige mellemkommende driftstab. Situationer af den art undgås ganske og aldeles, når nærværende lovforslag er gennemført. Skulle de alligevel optræde, kan værkføreren jo blot imødekomme ønsket om fyreseddel, uden at de uskyldige skatteydere i den anledning påføres merbyrder.

At dette ikke blot er gold teori, indiceres af følgende citat fra side 19 i Socialforskningsinstituttets Sveriges-rapport fra januar 1988:

»Man er sikker på, at arbejdstageren kun bliver på arbejdsmarkedet så længe hun eller han virkelig er indstillet på at arbejde. Det kommer de nemlig til. Den, der alligevel ville træde ud af arbejdsmarkedet, kan ikke så let gennem en længere årrække fastholde en formel tilknytning gennem en ret begrænset indsats blot for at modtage understøttelse. Der er en nøje sammenhæng mellem krav og modkrav og en moral i systemet, som lige fra århundredets start i princippet har været accepteret både fra toneangivende borgerligt og socialdemokratisk hold.«

2) Det foreliggende lovforslag udvider området fra kun at gælde arbejdsløshedskassemedlemmer (altså stort set LO-gruppen) til overensstemmende med grundlovens § 75 at angå alle danske. Der spares en masse administration ved at åbne op for alle, der selv vil stille deres arbejdskraft til rådighed den pågældende dag. Arbejdsløshedskontrollen bortfalder helt, herunder tvangsarbejdsanvisning, karantæne regler og mange andre restriktioner. Forskelsbehandlingen over for visse grupper i den danske befolkning forsvinder. Selvstændige, husmødre, studerende osv. bliver stillet over for det offentlige ganske som lønarbejdere (i tråd med de tanker, som Centerpartiets daværende formand, Henning Berthelsen, beskrev i 1973 på side 84-85 i bogen »Tør du – Mor Danmark«).

At vi får flere arbejdsløshedsunderstøttelsessikrede, er historisk en fuldbyrdelse af den udvikling, som har stået på gennem de senere årtier, hvor antallet af arbejdsløshedskassemedlemmer er vokset fra oprindeligt stort set blot at være fuldtidsarbejdssøgende mandlige håndens arbejdere på fabrikker til at blive en syvcifret og stadigt voksende skare, der i de senere år ganske har sprængt grænserne for, hvad man traditionelt forestillede sig som de kredse, arbejdsløshedsunderstøttelseslovene tog sigte på. I 1930 var medlemstallet 288.428, i 1950 623.506, i 1970 806.665, men pr. 1. januar 1980 1.532.348 (heraf 182.081 deltid) og nu er man vel nået op omkring små 2 millioner.

Hver gang modtagertallet er vokset, er nye møllesten lagt om skatteydernes halse. Men den i nærværende lovforslag omhandlede udvidelse vil virke stik modsat. Da arbejdsydelsen gennemsnitlig vil blive mere værd for samfundet end de i § 3 nævnte 400 kr. (maj 1989-niveau), vil der reelt opstå overskud for det offentlige på disse konti. Og jo større, des flere der benytter sig af den moderniserede arbejdsløshedsunderstøttelsesordning. De direkte ulykker, som faggrænserne i det nuværende system forvolder, forsvinder også som dug for solen, når det hermed foreslåede enhedssystem træder i kraft. Først ved dets vedtagelse får Folketinget klarlagt det problem om rimeligt sikkerhedsnet under de selvstændigt næringsdrivende, som Tinget har tumlet med i så mange år, men som ved ordningen fra forsommeren 1976 kun fik en utilstrækkelig og for bureaukratibefængt løsning. Sandsynligvis vil reglerne om Statens Uddannelsesstøtte fuldstændig – eller i alt fald i det store og hele – kunne ophæves, når ordningen er indarbejdet. Det er under alle omstændigheder, som samfundet udvikler sig, en aldeles uholdbar skanse at forsvare i det lange løb den nuværende opdeling mellem arbejdsløshedsdagpenge, nu ca. 112.000 kr., og uddannelsesstøtte på maksimalt omkring en trediedel heraf.

Blandt de nuværende lønmodtagere ophæves i forhold til staten alle diskrimineringer efter faggrænser efter, om de står i arbejdsløshedskasse eller ej. Også de særlige problemer, der hidtil har været forbundet med ungarbejdere og langtidsløse (26-ugersreglen), forsvinder med den foreslåede enkle ordning, der også afliver de i alle henseender tåbelige dagpengetænkninger, som gældende lov i så vidt omfang afføder (for eksempel omkring løsarbejdere, supplerende dagpenge og understøttelsesbergningsgrundlaget).

Endvidere vil dagpengesystemet ikke længere blive belastet med de mange, som under det nuværende system alene opretholder en formel tilknytning til a-kasserne, men som reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet og meget gerne vil have sig frabedt at få anvist arbejde, der hindrer dem i at passe hjem, studier, eller hvad der nu optager dem, (jf. nærmere Fremskridt 1977-15 side 23 (og 17 side 10) og 1978-8 side 7-8 samt den af Landsforeningen Dansk Arbejde i maj 1978 udgivne pjese »Arbejdsløsheden i tal«).

Foretrækker den enkelte at holde ferie eller i øvrigt at springe dage over, kan han frit gøre det, som han selv ønsker. Også i den relation er den foreslåede ordning langt overlegen sammenlignet med det nuværende tvangsrestriktionssystem over for de arbejdsløse. Det samme vil gælde for mange ældre, der gerne gradvis vil trække sig ud af arbejdslivet før 67 års alderen. Atter her er nærværende lovforslags løsning så

langt at foretrække fremfor det stive, diskriminerende efterlønsystem, som SV-regeringen rodede sig ud i som modydelse for fagforeningernes pengebidrag til Socialdemokratiet og for den delpensionslov, som i 1990'erne kan blive et nyt multimilliarddræn i statskassen.

I det hele er det karakteristisk for det foreliggende lovforslag, at det er baseret på større personlig frihed for den enkelte ordentlige medborger (ikke for nasserne), og at det muliggør afskaffelse af et væld af tvangselementer i den bestående ordning.

3) Når forslagsstillerne lægger så stærk vægt på, at det enkelte dagpengearbejdsforhold alene skal være fra dag til dag, er det ikke blot for at højsædesætte det enkelte § 75-medmenneskes personlige frihed. Også samfundsøkonomisk er det aldeles afgørende at arbejdsledsundersøttelsespengene ikke anvendes til, at den enkelte benyttes til faste beskæftigelsesarbejde-projekter o.l. Denne gammelpartimanis fatale fejlkonstruktion ligger i, at en skævvreden kunstighed gror fast i samfundsorganismen og derfor mere varigt får arbejdskraften derhen, hvor den ikke privat-økonomisk – og dermed samfundsøkonomisk – virker mest rentabelt, dvs. med henblik på med mindst mulig indsats at skabe bedst mulige levevilkår for befolkningen.

Gammelpartordningerne overklipper livets fødelinje mellem produktion og rentabilitet og kaster os derved ud på socialismens fattiggård.

Arbejdsmarkedet deles kunstigt op i dem, som virksomhederne selv må lønne, og dem, for hvem staten betaler (størstedelen af) lønnen. Det er livsfjernt at tro, at man kan gennemføre dette, efter om der er tale om nybeskæftigelse eller ej, eller om det er et produktivt arbejde eller ej. Resultatet bliver, at man ved kæmpeadministration får givet tilskud til den, der er smartest – og har de bedste forbindelser. Og perioder med stor arbejdsløshed udnyttes til, at det offentlige serviceniveau udvides endnu kraftigere end, hvad gældsDanmark har råd til.

Anders Fogh Rasmussen udtrykte det sådan i Liberal for december 1984: »Hvis den midlertidige dagpengeudgift ombyttes til en permanent lønudgift, får vi aldrig løst balanceproblemerne.«

Men livets mangfoldighed bevirker, at det vil kunne forekomme, at endagsbegrænsningen bliver stødende urimelig.

Dette klares ved, at Socialministeriet i medfør af § 4 kan tillade, at det enkelte tilfælde aftales mellem kommunen og den dagpengesøgende, at et arbejdsforhold skal være mere end én dag, såfremt der foreligger ganske særlige forhold, som bevirker, at det er praktisk hensigtsmæssigt med mere end én dags arbejdsforhold. Dette kan for eksempel gælde, hvis

kommunen ønsker at sætte den arbejdssøgende til arbejde på en fiskerbåd, der er på langtidstogt, eller ved andre arbejder uden for kommunens grænser eller ved kurser eller arbejder, der strækker sig over en periode på nogle dage, og hvor det vil være upraktisk at udskifte de beskæftigede undervejs.

Imidlertid skal Socialministeriet selvsagt stedse holde sig for øje, at det altovervejende grundlag for nærværende lovforslag er, at et arbejdsforhold kun varer én dag ad gangen. Der må derfor ikke gives tilladelser i et sådant omfang, at dette princip udvandes, og hvis den dagpengesøgende ikke har lyst til mere end én dags ansættelse, skal han ikke på nogen måde kunne tvinges – hverken formelt eller reelt – til at gå ind i flerdagsbeskæftigelse.

På helt frivillig basis må det forventes, at mange af § 75-folkene over lange perioder vil være gengangere og derved komme i uformelle tillidsforhold til de kommunale administratorer. I praksis vil der derfor givetvis blive truffet aftaler om, hvordan den enkeltes arbejde disponeres nogle dage, uger eller måneder ud i fremtiden. Det er blot principielt vigtigt at understrege, at sådanne aftaler ikke har juridisk gyldighed, selv om de jo nok vil blive efterlevet i mere end 98 pct. af tilfældene.

4) Da § 1 alene kræver arbejdsdygtighed, er mange invalidepensionister, enkepensionister og førtidspensionister omfattet af lovforslaget. Dette må naturligvis tages i betragtning ved reformer af disse dele af pensionslovgivningen. Umiddelbart bliver virkningen nok, at mange prøver, om de ikke kan tjene de 400 kroner og komme ud mellem andre mennesker på dage, hvor de særligt føler sig veloplagte. Det vil her – som i Sverige – komme til at betyde, at de får en livskvalitetsforbedring – glæden over ikke at være overflødig – som det nugældende danske lovsystem i alt dets stivhed ikke giver dem mulighed for.

5) Ved overvejelsen af, hvilke aldersklasser der skal omfattes af nyordningen, har det været naturligt at sætte den øvre grænse ved folkepensionsalderen, jf. hverved også Folketingets vedtagelse den 23. maj 1980 om, at »ret til dagpenge ophører ved udlobet af den måned, hvori medlemmet fylder 67« (§ 53, stk. 3, i gældende arbejdsledsundersøttelseslov).

6) Unggrænsen har været sværere at trække. På den ene side fører en fuldstændig gennemførelse af lighedsgrundsætningen til blot at kræve, at den unge er udskrevet af folkeskolen. På den anden side ønsker forslagsstillerne, at der efter dette tidspunkt er en vis periode, hvori den unge er særlig motiveret til at finde sig en læreplads og ikke forfalder til det for mange unge særlig fristende, at man frem for fast arbejde, foretrækker nogle dage om måneden at benytte sig af den her foreslåede ordning og derigennem

opnå de nødvendige penge til livets opretholdelse for derefter at drive og sløse tiden bort. De senere års udvikling, hvorefter den almindelige alder for skoleophøret forhøjes, vil sikkert inden for en overskuelig fremtid medføre, at 18 års-ungarbejdergrænsen på arbejdsmarkedet også bliver forhøjet. Så længe dette ikke er sket, og så længe Folketinget vitterlig opretholder et alvorligt ungdomsarbejdsløshedspøblem, har forslagsstillerne været betænkelige ved at sætte grænsen højere end de 18 år, hvor forældreforsorgelsespligten normalt ophører. Men ordningen må følges nøje med henblik på, om den for de unge skal revideres ved indførelse af særlige spærreregler.

7) Fremskridtsgruppen har drøftet, om der – bl.a. som følge af statsfinansernes elendige stilling – skulle indføres en selvforsikringsregel. For eksempel 5 karensdage i hver 6 måneders periode.

I mange tilfælde er arbejdsløshed jo ikke så slem i den første tid. For nogle endda et kærkomment pusterum at få hele dagen til egen rådighed. Først når arbejdsløsheden har stået på i nogen tid, bliver den virkelig forbandet og sløvende og karakternedbrydende. For de husstande, hvor der virkelig indtræder (uforskyldte) økonomiske katastrofer, hjælper det almindelige sociale sikringsnet.

Skulle lovforslagets selvkontrollerende, administrationsbefriende effekt ikke sættes over styr, måtte en karensdagsregel nok udformes sådan, at vedkommende i karensperioden skulle stille sin arbejdskraft til det offentlige rådighed. Dette ville givetvis i gameltænkernes propaganda mod at indføre noget nyt blive udnyttet til påstand om, at man vil have de svage i samfundet til at trælle uden løn. Selv om den slags betragtninger stort set ville være udslag af manglende forståelse og/eller ond vilje, har forslagsstillerne dog endt deres overvejelser på dette punkt med i første omgang at ville se tiden an, hvordan nyordningen kommer til at virke, uden at den besværes af en karensdagsregel. Lovforslagets fordele over for uddannelsessøgende, hjemmearbejdende husmødre osv. ville også blive væsentligt beskåret, hvis det skulle tynge af karensdagsregler.

Til § 1, stk. 2

Der stilles forskellige krav, som umiddelbart vil være opfyldt af næsten alle, der melder sig (dansk bopæl, eventuelt dansk indfødsret, fritstående i forhold til visse arbejdskampe, aldersgrænser). Opdages det, at en dagpengesøgende ikke opfylder disse vilkår, bortvises han og kan ikke få betaling for det arbejde, han har udført, før opdagelsen sker. Derimod skal der ikke ske nogen forudgående systematisk kontrol af, om betingelserne er opfyldt. Slipper den pågældende derefter godt fra at få dagpengebeløbet udbe-

talt, uanset at han ikke opfylder betingelserne herfor, må hovedreglen være, at tilbagebetaling ikke skal ske, og den skal alene fraviges i de forsvindende få tilfælde, hvor det ligger aldeles klart, at der er udvist så grove og stødende forhold, at det vil være oprørende, om vedkommende fik adgang til at beholde pengene. Strafansvar vil i praksis heller ikke blive gjort gældende uden for disse tilfælde. Tilsvarende gælder alders- og bopælskravene i § 1, stk. 1.

Den rette afgrænsning i forhold til arbejdskampe kan diskuteres. Fremskridtsgruppen har valgt den udformning, som bedst indpasses i herskende opfattelse, uanset at partiet har et helt andet syn på, hvordan strejker og lockout bør behandles af den danske retsorden (se Folketingstidende 1981-82 (2. samling) tillæg A sp. 1243 f.).

Til § 2, 1. pkt.

1) Samfundets finanser kan ikke år efter år bære, at staten skal punge milliardvis af kroner ud til snesevis af tusinde af mennesker, sådan at de intet må yde til gengæld til fordel for samfundet. I 1988 kommer der nok et betalingsbalanceunderskud på over 15 milliarder kroner. Det betyder, at vi producerer for dette beløb for lidt i forhold til, hvad vi bruger. Det bliver 28. gang i de sidste 29 år, at dansk produktion bliver mindre end dansk forbrug. De 15 milliarder og meget mere til udbetales til arbejdsløshedsunderstøttelse. Disse mange milliarder bidrager til, at staten skal ud at låne kæmpebeløb – eller anderledes udtrykt, at nutidens folketingsflertal vælter de byrder over på vore efterkommere, at de ud over at betale deres egne udgifter også skal klare tilbagebetaling af den gæld, finanslovsparterne i deres uforstand har stiftet vedrørende vor tids forbrug.

Både efter deres størrelse og deres sammenhæng udtrykker disse forhold en ubalance, som også andre end Steffen Møller bør forstå, at det er piskende nødvendigt at komme væk fra. Det kan alene ske ved, at der i de kommende års Danmark arbejdes meget mere end hidtil.

Et af midlerne er, at det offentlige i det mindste opnår en arbejdsydelse som modydelse for en del af de mange milliarder, som man giver ud.

Også derfor må skatteyderne kræve arbejde for at udbetale disse understøttelser.

2) Den enkelte kommune (jf. § 4) vil hurtigt danne sig et nogenlunde sikkert indtryk af, hvor mange der kan forventes at dukke op hver enkelt dag. Herudfra kan fastsættes mødetider og mødesteder, der bevirker, at det offentlige får arbejdsopgaver udført såsom f.eks. rengøring i offentlige bygninger, biblioteksbogpåladdassætning, pasning af børn (i daginstitutioner), hjemmehjælp, aflastning på særforsorgsinstitutioner,

arkivpasning, plejehjemsbistand, køkkentjeneste på sygehuse og kaserner, gartnerassistance til folkepen-sionister, i parker og på kirkegårde og mange andre steder, fremskyndelse og udvidelse af postomdelingen, strandrensning og andre oprydningsopgaver, opsamling af nedfaldsfrugt, flyvehavrebortlugning, renholdelse af parker og legepladser, isolering, re-staurering og vedligeholdelse af (offentlige) bygninger, anlæg og vedligeholdelse af cykel- og naturstier, vejmandsassistance, telefonpasning, brandbælteleje, tøjreparation m.v. for Frelsens Hær, oprensning m.v. af søer, vandhuller og vandløb, anlæg af nye søer, tryggere færdselsforhold for fodgængere, landskabspleje, anlæg og vedligeholdelse af laksetrapper, parkerings- og sportspladser, udlækning og opråd af fisk og vildt, rensning og vedligeholdelse af monumenter og fortidsminder, jordarbejde, landvindingsindsats, kustodetjeneste og andet vagt- og tilsynsar-bejde, fremstilling og reparation af uniformer til mili-tær, politi, sygeplejersker, postvæsen og DSB, åb-ningsstidsforlængelse, legepladssikring, kloakering, kystsikring, forureningsbekæmpelse, genbrugsaktivi-teter, brændeuhugning, istandsættelse af beskyttelsesrum og andre forberedelsesforanstaltninger til civil- og totalforsvar, fremstilling af gaver til u-landene, optagelse af skinner fra nedlagte sporvogns- og jern-banelinjer, renholdelse og vedligeholdelse af veje og gader og den derværende skiltning og afmærkning, snak med handicappede, ældre og syge og ledsagelse af dem på gåture og teaterbesøg m.v., håndsækninger til Røde Kors og andre almentvelgørende institu-tioner, piccolo- og føltjeneste, turisthjælp, registre-ring af samlinger på museer, biblioteker og arkiver, handicapteknik, bistand til iværksættere, rensning for gamle plakater og uønskede grafitti-malinger, kælen for beplantning på skråninger ved jernbaner og veje, bistand ved maling og ombygning osv. osv.

Mange aktiviteter på energi- og genbrugsområdet er urentable med den højde, lønniveauet har på det danske arbejdsmarked. Derfor bliver opgaverne ikke udført. Ændring heri kan ske med arbejdskraft under den nu foreslåede ordning. Nedfaldstræ i skovene og halm på markerne kan indsamles og indgå som brændsel i varmforsyningen, så der hvert år spares hundredvis af millioner kroner i udenlandsk valuta til indkøb af olie og kul. Biogas-forberedelserne kan forstærkes. Grøntsagsdyrkingen samt bær- og frugt-produktionen kan udbygges. Vikarbeskæftigelse for syge og ferierende klares. Transportvæsenet udvides og gøres mere servicepræget. Vagt- og sikkerhedstje-neste er andre arbejdsopgaver. Videnskabelig forsk-ning afvikles bedre, når forskerne får hjælpende hænder til rutinearbejdet. Byggemodning, ombyg-ninger, infrastrukturarbejde, malerarbejde, giftlosse-

pladsrensninger og adskilligt andet er lignende ek-sempler på, at store ekspertkrævende arbejder har så mange facetter, at § 75-folk vil kunne finde adskillige placeringer, hvorfra de kan aflaste specialisterne tri-ivialbeskæftigelse.

Noget lignende vil kunne gælde ved stærkt mand-skabskrævende politiopgaver – hvad enten det er statsbesøg eller opklaring af store sager. Når sådan noget er på tapetet, må de rigtige politifolk i højere grad end ellers frigøres for at ofre tid på deres egen hverdagstrummerum for at koncentrere sig om det, der nu virkelig kræver deres 100 pct. opmærksom-hed.

Daginstitutioner koster år for år skatteyderne stør-re og større penge. Blandt andet fordi forældre henviser til, at de ikke kan få deres børn passet i den tid, de skal på arbejde. Gennemføres nærværende lovfor-slag, kan kommunen beskæftige de dagpengesøgen-de på tidspunkter, hvor vedkommende har mulighed for at få børnene passet hjemme. Eller nogle af de dagpengesøgende kan beskæftiges med at passe børn (melder der sig for eksempel 30 forældre med 50 børn, kan 16 af de voksne måske passe alle børnene og de 14 sættes til andet § 2-arbejde).

At der er rigeligt med arbejdsopgaver fremgår også af de oplysninger, som Ole Espersen gav i Folketin-get 16. februar 1982 (sp. 1990), da han kæmpede for sin samfundstjeneste-straffeordning. Det kan være godt nok, at den gennemføres, men de pågældende arbejdspladser skal tilfalde § 75-folk, før de fordeles mellem kriminelle, jf. Fremskridtsindlægget (Knud Lind) ved debatten om Espersens redegørelse (sær-ligt sp. 2783).

Højest sandsynligt vil det ofte forekomme, at kom-munen (måske efter den dagpengesøgendes anmod-ning) bestemmer, at de otte timer eller dele deraf skal bruges til, at vedkommende søger arbejde.

I det omfang, der kommer særlig tilstrømning af unge ufaglærte, vil kursus i praktiske færdigheder være en fornuftig benyttelse af tiden.

Kursus i almene fag, for eksempel alsidig oriente-ring i tilknytning til aktuelle begivenheder, vil kunne komme på tale til at opsuge enkelte dages overtil-strømning.

Det vil imidlertid næppe være fornuftigt i § 2-ar-bejdet at inddrage en egentlig – eventuelt kompeten-cegivende – uddannelsesvirksomhed. Ordningen er baseret på, at den enkelte dag for dag kan springe på og springe af den og tage de mellem dage, der passer ham eller hende.

Der vil derfor opstå uforholdsmæssigt spild, hvis nærværende lovforslags system skulle bruges i ung-domsuddannelsernes eller omskolingens tjeneste for så vidt angår aktiviteter, som ikke kan afvikles på en

afrundet måde inden for en enkelt eller allerhøjest nogle ganske få få dage.

Den hidtidige skatteplyndringspolitik har ført til, at der mangler 3.000 sygeplejersker og mange flere sygehjælpere. Selv om uuddannede mennesker selvfølgelig langt fra kan erstatte sygeplejersker og sygehjælpere, fortæller disse tal, at der dog trods alt kan lindres noget på den skandaløse nød, ved at arbejdskraft stilles til rådighed på sygehuse, plejehjem osv.

Seks af de daværende socialdemokratiske folketingsmedlemmer (Jytte Andersen, Magnus Demnitz, Majken Hessner, Jytte Hilden, Christian Kelm-Hansen og Erik B. Smith) skrev den 15. oktober 1980 i Aktuelt en kronik under overskriften »Ophæv lediges arbejdsforbud – giv dem chance for en samfundsindsats«. I kronikken stod bl.a.:

»Fabrikation af genbrugspapir. Produktion til udnyttelse af energistømme, dvs. sol, vind og vand. En sådan produktion har globale perspektiver, fordi vi nu ideligt tærer på energilagrene, dvs. gas, kul og olie.

Produktion til offentlig virksomhed og forbrug – den kollektive trafik f.eks. eller til miljøforbedringer.

I år har vi fået en ny bygningsfredningslov. Det er ikke alene et spørgsmål om vedligeholdelse af slotte og herregårde. Det er også et spørgsmål om industrimiljøer. Der ligger teglværker og ringovne rundt om i landet, der trænger til en restaurering. Der er broer, og der er møller. Der er arbejdsboliger, og der er kirker.

Hvorfor forpligte den ledige til hverken at bruge hoved eller hænder, når der er mulighed for en samfundsindsats?«

Viften af arbejdsmuligheder vil nok med tiden blive bredere og bredere.

3) Dette indebærer også, at den person, som fra tid til anden gør brug af ordningen, vil have gode chancer for at opnå en mere varieret samfundshorisont, hvilket jo i sig selv er særdeles udviklende for menneskelivet. Har den dagpengesøgende særlige kvalifikationer, skal der i det omfang, det er praktisk muligt, gøres brug af disse, men dagpengebeløbet skal ikke i den anledning hverken forhøjes eller nedsættes.

Kommunen kan altså sætte en arbejdsløs bogholder til at pleje brandbælter og en uddannet maskinarbejder til kontorarkivering.

Spørgsmålet har i Sverige fået en variant af stor praktisk betydning. Mange unge piger synes kun, at de kan klare børnepasning og andet omsorgsarbejde. Selv om det er, hvad de helst vil her og nu, putter svenske myndigheder ind imellem beskæftigelse, som så muligt fanger deres interesse, hvorved de får et skub ind på arbejdsområder, som de bliver bedre tjent med på længere sigt.

Dette vil ikke være sadisme. Tværtimod giver det kun livet mere perspektiv fra tid til anden at komme til at beskæftige sig med andet end sit sædvanlige arbejde. Det er en selvfølge, at ingen skal udkommanderes til arbejdsopgaver eller arbejdsforhold, som hans helbred eller alder ikke kan klare.

Skulle den kommunale arbejdsfordeler være stupid og ondsindet eller ukyndig, kan hans afgørelse påklages, og de arbejdsløse kan de følgende dage frit gå på arbejde i en anden kommune.

4) Arbejdstiden vil nok oftest begynde omkring klokken 7, men for eksempel i snefaldsperioder vil det måske være naturligt i den enkelte kommune at bestemme, at mænd under 30 år skal møde kl. 4, og hvis der en dag er særlige oprydningsopgaver efter en festival, et stort dyrskue eller andet, kan en mødetid som kl. 1.00 måske være den rigtige. Her har vi så oplagt et af de punkter, hvor kystbanesocialister farer op og kritiserer lovforslaget for at genindføre tidlige århundreders slavemønstring.

Men så ondt er livet altså, at masser af vore medborgere må arbejde på andre tider end til ministerietid mellem kl. 10 og 15. Det gælder folk med arbejde, og det kommer altså, når lovforslaget vedtages, også til at gælde for de arbejdsløse, der vil have penge fra statskassen.

Den, der ikke er fremme på mødestedet inden den fastsatte tid, går glip af den pågældende dags dagpenge. Det vil være ret håbløst at begynde at arbejde med forsinkelsestolerancer på for eksempel 5 minutter. Herved flyttes problemet blot til en diskussion om, hvorvidt det er uretfærdigt, at den, som ankommer kl. 7.06, ingen dagpenge skal have.

I øvrigt vil seriøse arbejdssøgende nok være på pletten senest et kvarters tid før kl. 7 for at se, om de ikke kan få kontakt til normalt arbejde til normal løn, før de bestemmer sig til at nøjes med dagpengearbejdet. Kommunen skal sørge for, at der ved mødestederne er opslagstavler, hvor private arbejdsgivere kan ophænge tilbud om ledigt arbejde. Det er vel også sandsynligt, at firmaer med behov for arbejdskraft vil sende værkførere, arbejdesformænd eller andre hen til et eller flere af de kommunale mødesteder, og her bliver da et godt klima for at få etableret nye arbejdsforhold.

Nogle af disse vil nok i begyndelsen være midlertidige, fordi årsagen til, at arbejdspladsen mangler nogle folk, måske er, at der er indløbet sygemelding eller er et stykke hastearbejde. Men midlertidige arbejdsforhold er jo også en slags prøveægteskaber, og det er ofte set, at de har udviklet sig til at blive årelange.

Et område, som hurtigt kan få stor betydning, opstår, når lukkeloven ophæves. Mange butikker vil så i

perioder have åbent ud over de timer, hvortil de har fast personale. Som i Sverige vil dette også i Danmark give attraktiv beskæftigelse til tusinder af medborgere, som ikke har fast arbejde.

5) Der er intet til hinder for, at kommunen udliciterer den dagpengesøgende til privat virksomhed., men han skal da have adgang til selv at indgå direkte ansættelsesaftale med det pågældende firma, og så er kommunen helt ude af billedet.

Det vil sikkert forekomme, at private virksomheder spekulerer i at få billig arbejdskraft gennem licitationsaftaler med det offentlige.

Også i denne forbindelse er det en styrke ved lovforslaget, at det kun opererer med endags-forhold. I normaltilfælde vil virksomhederne jo have brug for den samme mand i flere dage. Da det dag for dag står den enkelte dagpengemodtager aldeles frit for, om han vil melde sig under ordningen eller melde sig i en anden kommune, vi udliciteringsaftalerne nødvendigvis blive så forbeholdsfyldte fra kommunens side, at vidtstrakt spekulation fra privatvirksomhedens side ikke vil være giftig. Kommunen kan jo under ingen omstændigheder forpligte sig i forhold til den enkelte arbejdstager ud over aftalens indgåelsesdag. Derfor opfordrer endags-reglen i lovforslaget virksomheden til i stedet for at beskæftige de pågældende som udliciteret arbejdskraft at træffe direkte aftale med dem. Og for den enkelte, der bliver udliciteret, betyder endags-reglen, at han – hvis han ikke bryder sig om virksomheden – den næste dag kan møde på et andet arbejdsanvisningssted. Er han ligefrem så gal i hovedet på den virksomhed, han er kommet på, er hans tab ved at forlade arbejdet jo alene de 400 kr. minus skat. Det almindelige for den ordentlige arbejder og den ordentlige virksomhed vil vel være, at når man har en dags tid til at se hinanden an i, vil man blive så glade for kontakten, at den pågældende vil komme ind i virksomhedens almindelige arbejdsstyrke – eventuelt efter en periode, hvor han kommer til at høre til reservearbejdskraften. Der vil altså ligge en god portion arbejdsløshedsbekæmpende politik for kommunen i at vælge at gøre brug af udliciteringsmuligheden.

Erfaringerne fra Sverige viser, at jo længere man går med såkaldt tryghedslovgivning, des mere motiverede bliver virksomhederne til ikke at ansætte nye folk, før de på helt uforpligtende grundlag har haft lejlighed til at se dem an med henblik på, hvor godt de falder til netop på det pågældende firmas arbejdsplads.

Naturligvis vil der lige så lidt i Danmark som i socialdemokrat-Sverige være hold i de kraftige udladninger fra Kaj Poulsen (f.eks. 1980–81, sp. 6554) om,

at korttidsansættelse på nogen måde skulle være uværdig for den arbejdssøgende.

I så henseende er gældende arbejdsformidlingssystem langt være med 5 ugers karantæne, hvis den anviste ikke varigt bliver på arbejdspladsen.

Udlicitering til lavere sats end dagpengebeløbet vil rejse problemer om kommunens skatteyderfinansierede konkurrenceforvridende infiltration i erhvervslivet. Opståede tvistigheder om disse som om andre spørgsmål afgøres om fornødent – konkret eller generelt – i medfør af § 4 af socialministeren under sædvanligt ansvar over for Folketinget.

Den, som beskæftiger udliciteret arbejdskraft, er naturligvis ikke »arbejdsgiver« i forhold til de forskellige love om sygeløn, arbejds-skadeforsikringspligt, ATP, ferieløn, arbejdsmarkedsbidrag osv.

I forbindelse med drøftelsen af at skaffe de private virksomheder arbejdskraft ad denne vej må det erindres, at staten – uden at betale herfor – pålægger virksomhederne en lang række merarbejder. For eksempel i kraft af lovene om forureningsbekæmpelse, arbejderbeskyttelse og alskens krav om udfyldelse af skemaer og blanketter. Kommunerne må selvsagt tilstræbe, at efterspørgsel fra privatfirmaers side fortrinsvis efterkommes fra de virksomheder, der byder kommunen det højeste beløb. Den udlicitering, der herefter finder sted, vil næppe i noget som helst nævneværdigt omfang være samfundsmæssigt uønskværdig, men kan bidrage til en konkurrencestyrkelse, der på længere sigt øger den normale beskæftigelse.

Udlicitering vil derudover f.eks. være praktisk til at rydde op i bilrancens baggårde, luge ukrudt hos gartnere og rengøre stalde på bondegårde.

6) Det fremhæves, at der alene er tale om pligt for den enkelte til at stille 8 timer til rådighed for det offentlige, men at lovtæksten ikke hindrer, at kommunen i enkelte tilfælde giver en eller flere af de fremmødte fri efter kortere tids forløb. Bortset fra katastrofesituationer vil det nok være rigtigt af kommunen at nøjes med 5 timer, når den eneste mulighed, kommunen den pågældende dag giver den dagpengesøgende, ligger sådan, at mindst 2 timer af arbejdet lægges før kl. 6 morgen eller efter kl. 19 om aftenen. Den omstændighed, at kommunen ikke er pligtig til at beskæftige de interesserede, vil for eksempel også kunne få betydning, hvis der på enkelte dage pludselig kommer uventet stor tilstrømning.

7) Forslagsstillerne har overvejet at indarbejde regler for personer, der søger deltidsbeskæftigelse. For eksempel gående på, at en person kunne meddele, at hun eller han kun ville have kvart, halv- eller trefjerdedelsdagpengebeløbet mod kun at stille sin arbejdskraft til rådighed i 2, 4 eller 6 timer. Man er imidlertid meget tilbøjelig for på nuværende tidspunkt at foreslå

F. t. l. vedr. grundlovens § 75

en sådan gevækst på nyordningen. Lad os først se, hvilket omfang den får for fuldtidsfolk, og få klaret de praktiske tilrettelæggelsesproblemer for dem.

8) Det siger sig selv, at det vil være aldeles med urette, når det bliver påstået af kommunister og andre med manglende indblik i samfundsøkonomiske sammenhænge, at lovforslaget går ud på, at de, der nu gør rent på skolerne, arbejder på bibliotekerne osv., bliver arbejdsløse og derfor reelt skal gøre det samme arbejde for mindre løn. Fejltenkningen i så henseende beror på, at de pågældende kredse aldrig har forstået, at arbejde skaber arbejde og ledighed skaber ledighed – at der med andre ord ikke i Danmark er en bestemt portion arbejde og kun den, der skal udføres. Det er tvingende nødvendigt i den nuværende valutasituation, at flest muligt kommer ud i produktivt arbejde i betalingsbalanceerhvervene, se f.eks. Fremskridt 1980-9 side 7 og 1980-3 side 10 f. samt kapitel 86 i bogen »Ud af Skattereformfælderne« (1986) og Fremskridt for 10. april 1987 p. 4.

Danske virksomheder skal fremstille tilstrækkeligt til at standse gældsætningsforblødningsen, producere nok til at tilbagebetale, hvad udygtigt styre har påpraktet os af valutaunderskud, og derudover sikre et stort og stigende dansk forbrug.

Efter at vi i 28 år ikke har produceret nok til at dække vort eget forbrug, så vi derfor har tæret på udlandets produktion, må vi nu til at producere mere for at tilbagebetale den opståede gæld med rente og rentes rente.

Gældsbyrdens reelle indhold er, at Danmark skylder udlandet så mange varer, at dets produktion vil kræve masser af milliarder af arbejdstimer.

Når gammelpartierne udformer såkaldte beskæftigelsesforanstaltninger, er de belastet af fordomme om, at der skal være tale om »nyt« arbejde og ikke om noget, der ellers ville blive udført. Dette er ikke blot en i praksis uigennemførlig tankegang, men afslører også ukendskab til de samfundsøkonomiske sammenhænge. Arbejde, der bliver udført, skaber mere og ikke mindre arbejde andetsteds i systemet. Derfor stiller nærværende lovforslag ikke tilsvarende krav.

Det offentlige skal lægge beslag på så lidt som muligt af det egentlige arbejdslivs arbejdskraft. Jo billigere det offentlige får sine arbejdsopgaver udført, des mindre skattetryk på produktionslivet, og jo mere priskonkurrencedygtigt bliver det internationalt. I samfundets nuværende udviklingsfase er der i ganske særlig grad brug for, at stabil, dygtig arbejdskraft overføres fra den offentlige til den private sektor. Det skyldes for det første, at de seneste 28 års politik – som nærmere dokumenteret i forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en parlamentarisk kom-

mission i henhold til grundlovens § 51 vedrørende de samfundsøkonomiske virkninger af den offentlige sektors lønføring m.v. (se Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 5551 og 8272 samt tillæg A sp. 3795 og Fremskridt 1976-6 side 12) – i for høj grad har begunstiget offentlig ansættelse og derfor hidført, at der er fremkommet en ubalance til skade for produktionslivet. For det andet beror det på, at en af hovedtruslerne mod Danmark for tiden er valutagældssætningen, hvorfor der er særlig grund til at omrokere på arbejdskraften, så stærkere kræfter sættes ind i betalingsbalanceerhvervene. Selvfølgelig har det valutaforblødnende Danmark ikke råd til at undvære produktionsindsatsen fra de mange registrerede arbejdsløse eller hvem som helst ellers, der for én eller flere dage er villig til at give en hånd med for at skabe et rigere og mindre gældstynget Danmark.

Og det arbejde, som skal udføres, skal være fornuftigt. Af hensyn til samfundsøkonomien. Men skam også af hensyn til de arbejdende: For to tusind år siden satte den romerske kejser sine arbejdsløse legionærer til at grave huller i Marsmarken og fylde dem op igen. Men den metode kan Danmark anno 1988 ikke tillade sig.

De egoistinteresseorganisationer, som vil protestere vildt mod lovforslaget, skal have svaret: Det er nu engang ikke jeres sag at afskaffe arbejdsløshed, valutagæld, brandskatning, højrente og andre samfundsønder. Det er Folketingets. Og når Folketinget har arbejdsopgaven, må Folketinget også benytte sig af det nødvendige værktøj til opgavens løsning.

9) Forhåbentlig vil det hurtigt lykkes at få vedtaget »Redningsplanen for Danmark« (november 1981), jf. kapitel 91 i »Ud af Skattereformfælderne«. Der ved fjernes arbejdsløsheden.

Meget hurtigt vil klientellet for den foreslåede ordning herefter få et helt andet præg end de nuværende arbejdsløse. De vil finde deres plads i de mange ledige job i erhvervslivet, og dagpengemodtagerne vil fortrinsvis blive husmødre, studerende m.fl., der i kortere perioder gerne vil have et supplement til at klare dagen og vejen. Dette er en fordel for de pågældende, men skam også for det offentlige, som får udført mange hverv langt billiger end nu. Samfundsøkonomisk sker der så det, at mange af dem, der ellers ville være ansat i stat eller kommune, kommer til at arbejde i det private erhvervsliv, hvis indsats er krumtappen til klaring af de store vanskeligheder, landet er ført ud i af en årelang dårlig politisk ledelse.

10) I agitationen mod lovforslaget vil muligt blive anført, at der vil ske en udvidelse af den offentlige sektor. Dette er ikke rigtigt for så vidt angår dem, der ellers ville få arbejdsløshedsdagpenge. De er i virkeligheden også nu ansat i den offentlige sektor. Blot

med den for samfundet så bekostelige forpligtelse, at de ikke må bestille noget. Andre, der gør brug af dagpengereetten, vil ikke øge den offentlige sektor, for så vidt de udliciteres til private virksomheder. Benyttes de til arbejde for det offentlige, beror de samfundsmæssige økonomiske virkninger heraf på, hvorvidt arbejdet tilrettelægges sådan, at den samfundsmæssige værdi af arbejdsindsatsen kommer til at overstige dagpengebeløbet. I øjeblikket er personalenormeringen hos stat og kommune baseret på, at man skal kunne klare spidsbelastningsperioder og uger, hvor fraværet til kurser, sygdom, tjenesterejser osv. overstiger det normale. I fremtiden kan disse mål for medarbejdertallet mange steder nedsættes, fordi der vil være en reserve. Og på mange offentlige arbejdspladser deles det mere ukvalificerede, men uundgåelige idiotarbejde ud over de fastansatte. Det kan nu klares af 400-kronersfolkene, så antallet af fast ansatte også af den grund kan nedsættes.

Samfundsproblemerne løses alene ved en massiv styrkelse af produktionssektoren. Men det forudsætter, at det offentlige løser sine opgaver ved at beslaglægge så få af de til rådighed stående ressourcer som overhovedet muligt.

Til § 2, 2. pkt.

Inden for bestemmelsens minimumskrav afgør kommunen (jf. § 4, 1. pkt.), hvor mange arbejdssteder der skal være til rådighed. Hvis dette ikke støder an mod praktisk og økonomisk tilrettelæggelse, vil det være godt, om der kommer mødesteder geografisk spredt ud over kommunen og nogle mødetider, der begynder på helt andre tidspunkter af døgnet end klokken 7. Herved vil de dagpengesøgendes muligheder og bekvemmelighed kunne øges. Der er intet til hinder for, at den enkelte inden for døgnet møder op flere gange – i samme eller forskellige kommuner – og herigennem indtjener flere gange 400 kr.

Da der hver gang vil være tale om et nyt arbejdsforhold, vil dette ikke nødvendiggøre nogen ændring af 11 timers-reglen, der imidlertid bør modificeres kraftigt af helt andre grunde.

Der er ret, men ikke pligt for den enkelte kommune til også at udbyde dagpengetilbud på lørdage, søndage og helligdage.

Til § 3, 1. pkt.

Fremskridtspartiet lægger i arbejdsløshedssagen – som i pensionslovgivningen – vægt på, at skatteyderfinansierede udbetalinger udgør det samme beløb for alle. Blandt den nuværende ordnings utiltalende træk er, at den, der i forvejen har været velaflagt, også skal have flere penge, når arbejdsløshed indtræder.

Han har jo endda haft bedre mulighed end den lavtlønnede for at inddække eventuelle merbehov ved at tegne frivillig arbejdsløshedsforsikring. Den i 1970 indførte 90 pct. regel har voldt megen ulighed for loven og megen samfundsmæssig skade ved at gøre det direkte frastødende for den, der – måske midlertidigt – har kunnet sælge sin arbejdskraft til en høj pris, at gå i arbejde til en lavere løn, fordi forholdene har udviklet sig sådan, at den særlig høje tarif nu ikke længere var opnåelig for ham.

Derimod kunne man ud fra sociale betragtninger tænke sig dagpengesatsen gradueret efter forsørgerforhold. Man kunne for eksempel sætte en lavere sats for personer i den alder, hvor man normalt ikke er familieforsørger, eller yde børnetillæg. Sådanne gradueringer vil imidlertid i mangfoldige tilfælde komme til at ramme individuelt uretfærdigt, og de vil avle krav om en række millimeterreguleringer, som vil komplicere systemets administration og almene forståelighed. Derfor må det foretrækkes at sætte en ret lav almindelig sats og så (jf. § 6) henvise den, der ikke kan klare sig for beløbet til den individuelle sagsbehandling, som den sociale bistandsadministration er indrettet på at klare.

Skal Danmark komme ud af sin folketingskabte krise, er det – som bl.a. påvist side 6–7 i Fremskridt 1976-19 – nødvendigt, at det kan betale sig at få normalt arbejde på det nyttegørende private arbejdsmarked. Derfor må der være større afstand end nu mellem hvad man får ud af sådant arbejde og hvad man kan opnå af statpenge ved at være arbejdsløs.

Når et arbejdsløst ægtepar i 1988 får eksempelvis 220.000 kr. i understøttelse, fører det til spændinger i forhold til dem, der – som lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende – opnår væsentlig mindre indtægt ved at pukke dag ud og dag ind.

De nuværende arbejdsløshedsdagpengesatser er så høje, at de sætter skel mellem befolkningsgrupper. De baseres på medlemskab af arbejdsløhedskasser. Det er på længere sigt helt uholdbart, at skatteyderne betaler 3–4 gange så meget til et arbejdsløst ægtepar som for eksempel til et pensionistægtepar eller til uddannelsessøgende kærestere.

Arbejdsdirektør Kaj Westergård skrev i oktober 1980 i Danmarks Amtsråd: »Den nidkære administration opretholdes »for et princip skyld«. Principet er, at uforskyldt arbejdsløshed skal kompenseres med væsentligt højere ydelser end uddannelsesstøtte«.

Ritt Bjerregaard formulerede tankegangen på side 78 i bogen »Strid«:

»Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end studerende, selv på højeste uddannelsesstøtte.

Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end at få folke- eller invalidepension.

Det at melde sig som arbejdsløs giver en ellers hjemmegående husmoder indtægter, der ellers ville ligge uden for hendes rækkevidde.»

I Berlingske Tidende for den 14. september 1981 illustrerer Frank Dahlgaard søgningen hen, hvor statskattemalkningen er givtigst, med følgende eksempler:

»1. Hr. Jensen er 60 år og ansat i et firma. Han har længe haft besvær med sin dårlige ryg og er i realiteten ikke længere arbejdsfør, men hans kolleger på arbejdspladsen tager hensyn til ham. Så går firmaet konkurs, og Jensen står pludselig som arbejdsløs. Jensen ved, at han ikke har en chance for at få et nyt job, og han har også en sikker fornemmelse af, at han kunne søge og opnå førpension eller måske invalidepension. Disse socialydelser er imidlertid klart lavere end ledighedsdagpengene. Derfor forbliver Jensen ledig til trods for, at han ikke mere reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

2. Fru Petersen er netop blevet fyret fra sit job, fordi firmaet har afsætningsvanskeligheder. Hun er student og benytter sin arbejdsløshed til at genoptage sine gamle studier, som hun i sin tid opgav. Efterhånden går studierne fint, og fru Petersen agter nu at fuldføre uddannelsen. I realiteten står hun ikke længere til rådighed for arbejdsmarkedet, men hun kører videre på ledighedsdagpenge. De er nemlig næsten tre gange så store som den maksimale stipendiestøtte.

3. Fru Johansen arbejder på deltid på en fabrik. I en kortere periode går det firmaet så godt, at fru Johansen og hendes kolleger bliver bedt om at arbejde på fuldtid, og det accepterer de. Da fru Johansen og hendes kolleger igen skal på deltid, står de imidlertid som fuldtidsforsikrede og er pludselig berettiget til supplerende dagpenge. Fristelsen er for stor. Fru Johansen og kollegerne har igen deres ønskede deltidsjob, men nu til næsten fuldtidsløn.

4. Hr. Knudsen har en købmandsforretning. Han er netop fyldt 50 år og kunne godt tænke sig at blive førtidspensioneret og nyde tilværelsen og friheden. Han skynder sig derfor at melde sig ind i én af de to nyoprettede arbejdsløsheds-kasser for selvstændige næringsdrivende. Ikke fordi Knudsen frygter at blive arbejdsløs, men fordi ti års medlemskab af en A-kasse er adgangsbilletten til verdens bedste førtidspensions-ordning: efterlønnen.

Når Knudsen fylder 60 år, sælger han butikken og går på efterløn.

Knudsen har planer om at supplere sin efterløn med lidt håndværkerarbejde for sin gamle kundekreds. Knudsen er nemlig ferm på fingrene. Ganske vist tillader efterlønsordningen kun arbejde i 200 ti-

mer årligt, men hvem kan egentlig kontrollere, om denne grænse overholdes? I øvrigt regner Knudsen med at afregne en del af sin fremtidige bi-indtægt uden at blande myndighederne ind i det.

5. Hr. Poulsen driver et firma med 20 ansatte, men salget går rigtig sløjt på grund af krisen og regeringens trusler om nye afgiftshøjelser. Poulsen tilbyder derfor sine medarbejdere at blive hjemsendt i én måned på dagpenge. Derefter kan alle vende tilbage til deres gamle job igen.

Medarbejderne accepterer og de fleste er lykkelige for en hel måneds ekstra ferie til fuld dagpengesats. Ingen af dem står til rådighed for arbejdsmarkedet, og Poulsen er glad for, at dagpengesystemet kan finansiere hans medarbejdere og give firmaet et pusterum, mens lagrene nedbringes.»

Kelvin Lindemann fortalte i Jyllands-Posten den 28. december 1980 et andet eksempel på luksusledighed. Om en kvindelig tandlæge, ansat i statens tjeneste. Hun havde fornuftigt valgt at gå på deltid, arbejdede kun 29 timer om ugen i stedet for 40. Hendes løn på deltidsarbejde var 240.000 kr. om året. Men samtidig fik hun arbejdsløshedsunderstøttelse for de 11 ugentlige timer, hun valgte at holde fri. Det gav 30.000 kr. fra arbejdsløsheds-kassen.

Merete Thejll beskrev i Weekendavisen 28. november 1980 skellet mellem de forfattere m.fl., der huttede sig igennem, og dem, der via a-kassemedlemskab lever af arbejdsløshedsundersøttelse som deres kunstnerløn.

Kristian Albertsen gennemgår i Politiken for 30. august 1982 udførligt konebytteriet mellem to overlæger, der ansatte den andens hustru som lægesekretær og opsiger hende efter et halvt år. Derefter får de to hjem de næste 2½ år over 100.000 kr. i ekstra lompempenge hver pr. år.

I januar 1988 oversvømmedes aviserne med beretninger om kontanthjælpsmodtagere, som må afslå at lade sig lønansætte til 600.000 kr. pr. år, fordi socialhjælpssatserne (inkl. børnetillæg) ligger højere.

Fjernes disse og en række lignende tilfælde, hvor folk kringler sig ind på systemets solside, fordamper en del af Folketingets nuværende ulyst til at føre den nødvendige politik for, at sunde arbejdspladser skyder frem i tilstrækkelig mængde.

Når afstanden bedømmes, skal man naturligvis – som altid når der er tale om, hvad der opnås af løn og anden indtægt – hense til de rester, der netto er tilbage efter kildeskattetræk m.v. Det er aldeles fundamentalt, at man i debatten ophører med at sammenblande dette begreb med den lønudgift, der er redegjort for foran i første afsnit af bemærkningerne til lovforslagets § 1. Da VKR-flertalsregeringen i 1969-70 gennemførte den nugældende arbejdsløs-

hedsunderstøttelseslovs hovedprincipper, var den overhovedet ikke opmærksom på indkomstskatteeffekten. I 1930'erne (hvis erfaringer man ensidigt benyttede) spillede denne skat jo ingen mærkbar rolle for arbejderklassen – hverken til at formindske toppen af indkomsten kraftigt eller til at motivere til måneskinsarbejde med arbejdsløshedsunderstøttelsen som skalkeskjulalibi over for nysgerrige og pågående skattevæsener (og momsadministratorer).

Sammenholdt med de lande, vort erhvervsliv har som hovedkonkurrenter, ligger det danske arbejdsløshedsdagpengeniveau meget højt – og afstanden til, hvad man får i posen ved at gå på arbejde, er forholdsvist beskeden i Danmark.

Bruttodagpengebeløbet er i de sidste årtier steget for meget i forhold til den gennemsnitlige løn. Højeste arbejdsløshedssats har således udviklet sig fra 25.000 kr. i 1970 til 76.685 kr. i 1979 og derfra til 121.476 kr. fra 1. juli 1988. De tilsvarende tal for gennemsnitsarbejdslønnen har været 39.500 kr., 102.600 kr. og (foreløbigt skøn) 181.000 kr.

Den progressive beskatning, socialindkomstregler og masser af andre lovforanstaltninger har, når de lægges sammen, yderligere bidraget væsentligt til at nivellere det reelle mervederlag, som er ydet til de folk, der påtager sig det besvær, de omkostninger og den handlefrihedsindskrænkning, som er forbundet med at gå på arbejde. Lovmodelrådets årsberetning fra januar 1981 gav taleksempler på, hvordan det gik med øget boligsikring, opnåelse af daginstitutionsfripladser, højere børnetilskud osv. for familier, hvor arbejdsløshed indtrådte.

Hvis man for en familie med to børn til de 121.476 kr. lægger, at de arbejdsløse kan spare udgifterne til vuggestue og børnehave, til arbejdspladstransport, arbejdstøj m.v. og får tid til selv at udføre hurtige reparationer og gøre billige indkøb, vil man ofte nå frem til, at der skulle tjenes 120.000 kr. mere (hvoraf skatten ville tage ca. 75.000 kr.), for at det kunne betale sig at tage arbejde. Arbejdsløshedsdagpengemaksimum ligger derfor 30-35 pct. højere end arbejdsmarkedets gennemsnitsløn.

Med landets desperate behov for at få udført langt mere arbejde er det stærkt påkrævet at ændre arbejdsløshedslovgivningen, så den giver de arbejdsløse en kraftig motivation til at komme i beskæftigelse – også selv om det arbejde, de kan få, med hensyn til fag, arbejdssted, aflønning og andre forhold, langt fra er så bekvemt som det, de kunne ønske, og det, de tidligere har været vant til.

Heri ligger selvsagt ikke antydning af angreb mod de arbejdsløse. Men som Poul H. Møller fra Kristeligt Folkeparti så rigtigt sagde det i Folketinget 12. februar 1981 (sp. 6581):

»Når en ledig vægrer sig ved at tage imod et anvist arbejde, der måske betyder, at han skal stå op en surkold vintermorgen kl. 5 for at begive sig lang vej til arbejdspladsen, betale transportomkostninger, slide og tilsnarve sit arbejdstøj osv. for måske, når ugen er til ende, og skatten har taget, hvad den skal have, at have 50 kr. mere end kammeraten, der kan blive liggende hjemme under sin lune dyne, indtil det passer ham at stå op, i kraft af sine dagpenge.

Hvem skal man bebrejde i et sådant tilfælde? Det er i hvert fald et usundt samfund, hvor det ikke kan betale sig at tage imod et stykke arbejde.«

Tankegangen belystes også af Lawaetz i Fremskridt 1981-30 side 1.

Den for lille afstand kan ikke formindskes ved forhøjelse af arbejdslønningernes bruttobeløb. Dette ville nemlig gøre erhvervslivet endnu mere konkurrenceudytigt og dermed forøge arbejdsløsheden. Ej heller kan det ske ved massiv nedsættelse af pengeunderstøttelsens størrelse, fordi det vil slå manges levefod i stykker, som det så brutalt skete i 1930'erne.

Tilbage er at opdage, at afstanden ikke blot er den pengebeløbsmæssige difference, men også består i, at den, der går på arbejde på sin arbejdsplads og med transporten frem og tilbage til den, trættes en halv snes af dagens bedste timer, som den arbejdsløse har til eget brug. Det er denne særdeles væsentlige – men i den almindelige debat alt for upåagtede – del af forskellen, som lovforslaget først og fremmest sætter ind imod.

Om lovforslaget så har ramt det rette beløb med 400 kr., er det enkeltpunkt, som har voldt størst usikkerhed for forslagsstillerne. Disse vil derfor meget vel kunne forstå, hvis nyt materiale, som kommer frem ved folketingsbehandlingen af lovforslaget, skulle resultere i, at beløbet bliver lavere eller højere. Ved dets fastlæggelse skal selvsagt ikke blot tages hensyn til lønniveauet. Det må også afpasses efter andre socialpolitiske ydelser.

Dagpengebeløbet på 400 kr. er fastsat på grundlag af nuværende indkomstskattetryk og må reguleres, efterhånden som den af Fremskridtspartiet foreslåede indkomstskatteafvikling skrider frem.

Endvidere kan det være, at Folketinget efter en periode vil regulere beløbet på grundlag af de erfaringer, man indhenter med ordningen, herunder om tilstrømningen til dagpengesats 400 kr. bliver stor eller lille sammenholdt med de arbejdsopgaver, man i praksis med fornuft kan få udført. Med den økonomiske knibe, Danmark er ved at komme ud i, skal der nemlig gerne for samfundet være sund økonomi i differencen mellem de arbejdsydelse, der opnås i medfør af § 2, og de skatteyderbetalte dagpengeudgifter.

Det fremhæves, at de 400 kr. udgør, hvad alle uden videre har krav på, men for eksempel den arbejdsløshedsforsikrede får mere, jf. § 5, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt. Derfor må der ved afgørelsen af, hvor stort beløb skal være, anlægges en vurdering med henblik på dem inden for kredsen – jf. foran under § 1 – som bør ligge i laveste beløbsramme. Så længe Folketinget stadig påtvinger titusindvis af medmennesker, at de bliver langtidsarbejdsløse uden egen skyld, vil der selvsagt være tale om, at mangfoldige af disse skal have yderligere beløb fra det offentlige, jf. lovforslagets § 6. En sammenligning af de 400 kr. med de nugældende dagpengebeløb er derfor ikke sagligt tilbørlig. Tværtimod er det en af hovederfaringerne fra det nugældende system, at man bør være overmåde forsigtig med at skrue det beløb, som man automatisk har lovbestemt krav på, for højt op.

Dertil kommer, at en væsentlig del af dagpengeindsættelsen modsvares af mindsket indkomstskat. Herved skal selvsagt ikke blot henses til forskuds-trækket, men også til restskattebetalingen. For arbejdsløshedsdagpenge udbetalt siden 1977 er forskellen på slutskat og foreløbig skat jo blevet forøget, fordi bekendtgørelse nr. 396 af 29. juli 1976 (justeret ved bekendtgørelse nr. 28 af 26. januar 1984), gav den enkelte arbejdsløse adskillige muligheder for at vælge mellem, hvordan skattebæret skal beregnes. Typisk er nok valgt den for vedkommende i første omgang billigste (standardtræk eller træk efter bi- eller hovedkort (eventuelt frikort)). Med nyordningen går man over til en enhedsordning. Vedtages ikke andet, bliver det sådan, at skattebæret i arbejdsløshedsdagpenge sker efter samme regler som for lønbeløb (skattekort afleveres tidligt på 8 timers arbejdsdagen, så nettodagpengebeløbet ligger klar til udbetaling ved arbejdsdagens slutning).

Skattelovgivningsmæssigt kan overvejes, om det administrativt må foretrækkes, at der arbejdes med en enhedsbruttotrækprocent, og om dette tilmed vil føles som en fordel for dagpengemodtagernes flertal og begrænse frikortindehavernes tiltrækning af ordningen. For eksempel kunne procenten være 50, så udbetalingsbeløbet i alle tilfælde blev 200 kr. I så fald må tillige tages stilling til, om den valgte trækprocent skal være foreløbig, definitiv eller i nogle tilfælde det ene og i andre det andet.

Dagpengebeløbene skal ikke udløse feriepenge, ATP-beløb, tilskud til uddannelsesfond eller andre løntillæg, som man kender det på det almindelige arbejdsmarked. (Se oversigt i Fremskridt 1981-34 side 7).

Under den nuværende daginstitutionsordning er der nok mange mødre, der ellers ville passe deres børn hjemme, som ville foretrække at få dagpenge

ifølge lovforslaget. Dette problem må imidlertid klareres via en reform på daginstitutionsområdet, der jo under alle omstændigheder trænger hårdt til ændringer.

Dagpengeudbetalingen kræver, at arbejdet er udført »tilfredsstillende«.

Skal man have sin dagløn udbetalt, skal man også have udført sit arbejde ordentligt. Arbejdssabotører fortjener ikke dagpenge. Selve denne bestemmelse vil nok – uden for stor administration – hjælpe gevaldigt til, at rødder, som kun er ude på at lave ballade, lader være med at melde sig til ordningen.

Den, som under de 8 timers beskæftigelse unddrager sig en rimelig andel af den samlede arbejdsbyrde, viser sig groft vrangvillig eller bevidst søger at sabotere de andres arbejdsindsats, må bortvises på stedet og fortaber derved retten til dagpengebeløbet. Den stedlige kommunale arbejdsleder må her have en bred skønsmargen.

Selvfølgelig kan der opstå sager, hvor den enkelte hævder at være blevet uretfærdigt behandlet ved at miste sine 400 kr. (minus skat). Ved helt åbenbare magtmisbrug vil han kunne få medhold i en klage til arbejdslederens overordnede, men det sædvanlige vil nok være, at han næste gang, han vil gøre brug af ordningen, vil strenges sig meget mere an og/eller stille sig til rådighed for en anden kommune.

Et af modstykkerne til de små ulemper, der bliver tilbage, er, at loven kan udformes helt uden strafbestemmelser og karantæne regler m.v. Og dette er oplagt en langt større fordel.

Nogle har indrangeret nærværende lovforslag sammen med de borgerløns-udtalelser, der særligt er fremkommet fra de politiske partier Det Radikale Venstre, De Grønne og Fælles Kurs. Og det er da rigtigt, at alt realiserbart herfra indgår i § 75-ordningen. Men denne løser tillige de tre partiers problemer med at finde en finansiering og med at undgå at undergrave den almindelige produktionsarbejdsstyrke.

De andre partiers oplæg forsynder sig ved, at det hverken menneskeligt eller samfundsmæssigt er sundt, at folk uden at gøre en indsats skal have en borgerløns. Indføres princippet herom, vil stemmekøbspolitikere overbyde hinanden, så denne gøgeunge i finanskurven vokser og vokser.

Hvad finansieringen angår forventes 1989-udgifter for det offentlige til arbejdsløshedsunderstøttelse på 27 mia. kr., til arbejdsformidlingen på 0,8 mia. kr., til 1/3 månedsarbejdstilskudsordningen på 6 mia. kr., til andre beskæftigelsesarbejder på 2 mia. kr., i alt 35,8 mia. kr. Herudover vil på socialbistandskontiene m.v. nok blive sparet ca. 10 mia. kr. og pø om pø afvikles en efterlønsudgift, der i 1989 vil ligge på tilsva-

rende niveau. Der er altså forlods godt et halvt hundrede milliarder årligt til at finansiere § 75-ordningen.

Inklusive besparelser på de offentlige lønkonti vil vedtagelsen af nærværende lovforslag derfor give et ganske kraftigt bidrag til de henved 300 mia. kr. årligt, som det er pinende nødvendigt brutto at få reduceret de offentlige udgifter med over en kort årrække.

Til § 3, 2. pkt.

De 400 kr. er baseret på den forventede pengeværdi i maj 1989. Fra 1. juli 1989 og derefter med virkning fra hvert kvartals begyndelse reguleres beløbet. Lovteksten har ikke fastsat detaljerede regler for, hvordan dette skal ske. Skulle socialministeren løbe grasat, kan hun (han) jo drages til ansvar af folketingsflertallet. Det er tilrådeligt, at dagpengesatsen altid bliver et med 10 deleligt beløb (indføres fast skattetrækprocent, er det nettobeløbet, som må opfylde det vilkår).

Hvis der på ny fuskes, så dyrtidsreguleringen yderligere undergraves, må tilsvarende begrænsninger indføres på dagpengeområdet for at undgå udhuling af afstanden mellem lønindtægt og de dagpengebeløb, der træder i stedet herfor.

Til § 4

I forhold til de arbejdsløse må administrationen selvfølgelig ske lokalt. Under de nuværende forhold er den mindst uegnede administrationsenhed kommunernes socialforvaltninger. De kommer jo også ind i helhedsbilledet i § 6-sagerne.

Administrationen skal være enkel og lidet ressourcetrævendende.

Den skal tage udgangspunkt i, at vi alle er forsynede med et personnummer. Når man for eksempel vil udtage bestemte aldersgrupper til bestemte opgaver, kan man jo bare opslå, at inden for bestemte talområder i personnumre møder man på et angivet sted til angiven tid.

Mange virksomheder i den private sektor, der vil have orden i tingene, anvender »stempelure« for at kontrollere, om den enkelte i det hele taget er mødt op. Den kendsgerning, at vi har edb, personnumre og mange forskellige typer stempelure, indebærer jo, at et kort med et personnummer påført ved indstik i afstemplingsapparatet kan notere til edb, at den pågældende har været ved kontrolstedet det pågældende klokkeslæt en given dato. Hvis det offentlige den dag så ikke har noget at sætte visse grupper til, kan det ved opslag være meddelt, hvilke personnummergrupper der kan gå hjem igen, når de har fået deres penge.

Man er helt gal på kareten, hvis man tænker sig, at lovforslaget måske vil medføre genskabelse af de lange køer ved kontrolstederne. Større kommuner må naturligvis have flere mødesteder forsynet med apparatur for indstempling og edb-styring af udbetalinger.

Udgifterne må imidlertid afholdes statsligt. Det kan ikke være rigtigt, at borgerne i et område, der rammes af en særlig arbejdsløshed, oven i denne ulykke også skal have specielt forhøjede skatter. Der til kommer, at man herigennem undgår nidkærhed med, om en arbejdsløs går til sin egen hjemkommunes socialforvaltning eller til en anden kommune. Dette giver ikke blot samfundet mindre godt administrationsarbejde, men denne smidige løsning indebærer også langt større frihed for den dagpengesøgende – han skal ikke mere udsættes for at blive udkommanderet ved at blive anvist arbejde langt fra hjemmet. Men han kan også gå på valsen og rejse rundt i landet og, når han trænger til penge, tage dagpengearbejde, hvor han nu er. Er han på ferie ved kysten eller på besøg hos kæresten på Fyn eller til fodboldkamp i Esbjerg, kan han frit tage arbejde dér, selv om han normalt bor i København.

Modstykket hertil er imidlertid, at staten også må påse, at ubegrundet forskelsbehandling ikke opstår mellem kommunerne, for eksempel i retning af prøverdisciplinovergreb over for de arbejdsløse eller lemfældighed med ikke at finde beskæftigelse til det store flertal af dem, der melder sig som arbejdsløse, eller indlæggelse af dem som elever på tvivlsomme kurser.

Ved at gøre socialministeren til højeste myndighed sikres også, at det reelt er Folketingets flertal, der bestemmer.

Til § 5

1) Det kan godt være, at det var fornuftigt, da Rigsdagen i 1907 indførte offentlige tilskud (på 1/3 af medlemsbidragene) til de 34 daværende små arbejdsløshedskasser, som fagforeningerne havde oprettet som private initiativer. Med maksimumsats 12 kr. om ugen, dog højst 1/3 af lønnen.

Men arbejdernes formåen er nu så langt større end dengang, og efter at VKR-regering nummer et udbyggede ordningen ud i det groteske, kan 1988-lovgiverne ikke længere hvile på 1907-palmerne.

Arbejdsløshedskasserne administrerer nu over 2 mia. skatteyderkroner hver evig eneste måned, se f.eks. Fremskridt 1981-41 side 8. Herved har den faktiske udvikling aldeles sprængt forudsætninger og baggrund for a-kasserne. Det søger staten at lappe på ved at belemre a-kasserne med en vanvittig mammut-

strøm af stadig skiftende, kaudervælske cirkulæreforskrifter.

Nærværende lovforslags § 5 giver arbejdsløsheds-kasserne deres fulde frihed tilbage. De skal på ny være rent private medlemsforeninger og ikke mere på nogen måde være underkastet statsapparatets kontrol. Dette vil på mange måder frembyde fordele såvel i forholdet til medlemmerne, hvor kasserne gen-vinder en klar stilling, som for det offentlige, der ikke mere infiltreres af et organ, hvis eksistensgrundlag er at varetage særinteresser. Set på lidt længere sigt er arbejdsløsheds-kasserne ved at grave deres egne grave: De bliver overflødige blindarme uden modstandskraft.

Op til fjernelsen af kollegainstitutionen sygekasserne pr. 1. juli 1973 foregik lange diskussioner om, hvorvidt man allerede på daværende tidspunkt skulle medtage hele arbejdsløshedsdagpengeadministrationen under den nyoprettede Sociale Sikringsstyrelse, der jo blandt andet tager sig af sygedagpenge og arbejdsskadesager. Sondringen mellem arbejdsløshedsdagpenge som arbejdsmarkedsforanstaltning og sygedagpenge som socialpolitisk tiltag er et rent rituelt jerntæppe uden nogen som helst saglig bærekraft.

Blandt de mange løgnagtige oplysninger, der er tilgæet offentligheden om indholdet af nærværende lovforslag, har også været, at Fremskridtspartiet vil tage de penge fra de arbejdsløse, som de selv har betalt til arbejdsløshedsforsikring. Det vil vi ikke. Det fremgår udtrykkeligt af § 5, 2. pkt., at de arbejdsløse i tillæg til de 400 kr. får betalt alt, hvad deres egen arbejdsløshedsforsikring kan give dem. Uden noget som helst samordningsfradrag eller afkorting af anden art.

På frivillig basis, hvori statspenge ikke er indblandet, skal enhver kunne sikre sig de løntabsforsikringsbeløb, han ønsker. Enhver vil kunne selvforsikre sig til en hvilken som helst takst: den enkelte kan gøre det i forsikringsselskab eller i den organisation, vedkommende foretrækker, uden at grundtaksten på de 400 kr. daglig herved anfægtes eller underkendes.

2) Ved § 5 fjernes derhos den for skatteyderne så bekostelige og for arbejdsmarkedet ulykkelige statslige arbejdsformidlingsindretning, der blev til som et råddent kompromis for en snes år siden (Arbejdsgiverforeningen ville have opgaven væk fra fagforeningerne og »betale« ved at støtte LO's ønske om, at staten skulle have al risiko for, at arbejdsløshedsunderstøttelsen blev mærkbart større end det lave niveau, som den lå på dengang som følge af de små ledighedstal).

I øjeblikket beslægtet med det mægtige administrationsapparat, som omhandles i gældende lovs §§ 1-23 og 98-100 a, adskilligt mere arbejdskraft med

væsentlig dårligere resultater, end hvad der kan forventes, når disse offentlige stillinger nedlægges.

Embedsmandslede statskontorer og levende arbejdspladser er nemlig to forskellige verdener. De forenes aldrig til en lykkebringende helhed. Medlemmerne går mere trygt til deres egen fagforening, end de færdes på arbejdsformidlingens linoleumsgulve.

Rent praktisk vil det nok blive LO-bevægelsen, der bliver drivkraften på disse områder, men monopol skal fagforeningerne ikke have. Kan forsikringsselskaber, vikarbureauer eller andre konkurrere effektivt, skal de også have lov til det. På den måde opnås de bedst mulige betingelser for arbejdskraften uden spild af unødige samfundsressourcer, jf. Arne Melchior i Folketingstidende 1980-81 sp. 7107 f.

Til § 6

At passe sit § 75-job bliver adgangsбилletten til det sociale bistandsystem. Men har man gjort indsatsen, vil der da være mange, som med rette tiltrænger mere end de 400 kr. pr. dag fra det sociale sikkerhedsnet. Den hårdtbelastede forsøger med mange børn og uden mulighed for at skaffe sig billig bolig skal således selvsagt have væsentligt mere end 400 kr. udbetalt fra det offentlige i en arbejdsløshedsperiode. Gradueret efter trang falder tillægsbetalingsbeløbet så til 0 kr. for velstillede enlige og adskillige andre. Opgaverne må klares inden for den gældende sociale bistandslovs rammer. Disse må forventes ændret meget efter de erfaringer, som er vundet, siden den sociale bistandslov trådte i kraft den 1. april 1976, jf. Fremskridt 1976-14, side 10 (sociale sikringsvagter).

Til § 7, stk. 1

Der skal være god tid efter Folketingets vedtagelse af lovforslaget, før nyordningen iværksættes, så der kan ske grundig forberedelse af detaljerne omkring den praktiske gennemførelse.

I krafttræden vil ikke være hensigtsmæssig i den periode, hvor arbejdsmarkedets følelser og kræfter står på højkant i almindelige overenskomstforhandlinger. En torsdag er fundet velegnet til ikrafttrædelsesdag, fordi der så kommer 2 dages erfaringer, ud fra hvilke der kan smajusteres i weekenden. Af alle torsdage er herefter 27. april 1989 den bedste. Indkørsperioden kommer til at foregå i halvåret med mindst sæsonarbejdsløshed, mange ferieafsløningsbehov og sådan, at der er en del helligdage i de første par uger.

Alligevel vil det i startfasen for den nye ordning nok være sådan, at der må gøres brug af, at kommunen ikke behøver beskæftige alle. Måske vil en kommune i den første tid foretrække kun at beskæftige

folk under en vis alder og lade de ældre gå hjem med det samme med deres penge, og så vil man gradvis forhøje aldersgrænsen. Alt efter de foreliggende arbejdsmuligheder (og vurderingen af, hvorvidt overgangsordninger misbruges) kan der også tænkes andre former for opdelinger i den enkelte kommune af, hvordan – og hvor hurtigt – man kommer i gang. Eksempelvis vil man måske i flere kommuner finde det sundt og rigtigt først at bruge kræfterne til at få folk i arbejde, som særlig længe har været arbejdsløse, og så trinvis få flere og flere i beskæftigelse med de af nærværende lovforslag omfattede arbejder.

Selv om dette vil lette indarbejdningen af nyordningen, skal der såmænd nok med en så omfattende samfundsreform komme ballade – måske ligefrem kaos – i den første tid i adskillige kommuner. Man skal imidlertid ikke kortsynet og overfladisk i fortvivelse give op over for begyndervanskeligheder. Når erfaringerne først er indhøstede, skal det nok lykkes at få det hele til at fungere smidigt – også for eksempel på transportsiden og i forhold til fremskaffelse og betryggende opbevaring af redskaber, arbejdstøj osv.

Ved den store udvidelse af en § 75-lignende ordning, som Sverige foretog i 1984, var der skepsis på mange arbejdspladser. Skulle de nu belastes med en gruppe besværlige, asociale døgenigte? Det viste sig imidlertid, at de nye var ganske almindelige svenskere. Og dermed slog stemningen hurtigt helt om.

Til § 7, stk. 2 og 3

Den gældende lov, der ophæves, fylder en snes gange så meget som den, der nu foreslås. Og mere end 98 pct. af de arbejdsløse fatter ikke størstedelen af snørklerierne i nuværende lovs over 100 paragraffer med vedhængende bekendtgørelser, cirkulærer og afgørelsessamlinger. På disse papirtigres bud bortødes

hver dag tusindvis af arbejdstimer til kontrol og anden meningstom beskæftigelse.

Vedtages lovforslaget, bliver det dog – af hensyn til EF's rådsdirektiv af 17. februar 1975 – nødvendigt at gennemføre en særskilt varselslov for større afskedigelser i stedet for §§ 23a-g og 102 a.

Men Fremskridtspartiet ønsker ikke her at gå en millimeter længere end Danmarks EF-forpligtelser rækker. Varselsreglerne er nemlig i virkeligheden bestemmelser om utryghed i ansættelsen og om øget arbejdsløshed. Det viser sig ved, at de afskrækker mange fra at gå i gang med risikoprojekter, og ved, at den virksomhed, der kommer i fare, meget let får et dødsstød, der kunne være undgået ved, at lovparagrafferne tvinger til, at man alt for tidligt skal røbe for alverden, at det måske kan gå galt. Om emnet henvises i øvrigt til debatterne i Folketinget den 19. november 1987 og 26. februar 1988 (spalte 2351–2377 og 7551–7588).

Reglen i § 7, stk. 2, 2. pkt. 1. led, skyldes, at spørgsmålet om, hvordan der skal forholdes med de nuværende arbejdsgiverbidrag til arbejdsløsheds-kasserne, bedst afgøres pr. udløbsdagen for hovedmassen af de kollektive overenskomster.

Om efterlønsmodtagere henvises til bemærkningerne til § 2 i Fremskridtsforslaget om forbedret og ensartet folkepension, L 2 af 6. oktober 1987, samt til Arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 3. november 1978 og indlæg fra Folketingets talerstol i den forbindelse i oktober/november 1978 (sp. 807–810, 834 f, 842 f, 1703–1707, 1745–1747, 1761, 1763 f, 2007–2012, 2023–2026 og 2030–2036).

Det forventes, at vedtagelse af lovforslaget vil medføre nedlæggelse af Arbejdsministeriet, jf. herved også bemærkningerne til Fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2441–2492 til finanslovforslaget for 1982. Tempeluddrivelse af den herskende bureaukratklasse er under de nuværende forhold en stærkt beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Nogle kildesteder vedrørende Fremskridtspartiets initiativer til løsningen af arbejdsløshedsproblemet

- 1) Dagsordensforslag den 31. maj 1976 (Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 10696).
- 2) Fremskridt 1976/10, side 14.
- 3) Fremskridt 1976/12, side 3.
- 4) Fremskridt 1977/3, side 10-11.
- 5) Fremskridt 2. november 1984, side 4 («Lønpolitik»).
- 6) Fremskridt 1976/15, side 6-7 (Syv punkts Z-plan).
- 7) Beslutningsforslag nr. B 61 af 22. august 1977 (Folketingstidende 1976-77, (2. samling), forhandlingerne sp. 5902 og 5917 samt tillæg A sp. 5361).
- 8) Redningsplanen for Danmark (september 1979).
- 9) Folketinget 1981-82, (2. samling), blad nr. 155, der over 315 sider indeholder 1.729 ændringsforslag til finansloven afstemt efter, hvad landets økonomi kan bære.
- 10) Redningsplanen for Danmark (november 1981).
- 11) Lovkataloget af 6. oktober 1981, særligt side 2-5.
- 12) Info Nyt for november 1984, side 8-9 («Afskaffelse af arbejdsløsheden»).
- 13) Senest udtrykte modstanden mod at gøre noget effektivt for at afskaffe arbejdsløsheden sig da Folketingets otte andre partier den 25. februar 1988 samdrægtigt nedstemte følgende forslag om motiveret dagsorden fra Fremskridtspartiet:
 - »Folketinget udtaler, at store forhøjelser af den skattefri bundgrænse år efter år er hovedmidlet til den reallønsfremgang og omkostningsnedsættelse, som alene kan fjerne arbejdsløsheden og valutagælden.« (Folketingstidende sp. 7433).